Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 221 ◆ П'ятниця, 15 листопада 1991 року ◆ Ціна 30 коп. (Передплатникам — 10 коп.).

НАГОРОДИ ВРУЧЕНО — ФЕСТИВАЛЬ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

ВОЛОДАРЕМ ПРИЗУ ГАЗЕТИ «ГОЛОС УКРАЇНИ» СТАВ РЕЖИСЕР-ПОСТАНОВНИК ФІЛЬМУ «ГОЛОД-33» ОЛЕСЬ ЯНЧУК

Без мук творчості не з'являється жодний більш-менш художній твір. І то закономірно. Але дуже прикро, і навіть за свою державу соромно, коли до них додаються муки більш приземлені, з якими постійно стикаються українські кінематографісти. Бо брак якісної плівки, сучасних кінокамер, обмаль коштів, які виділяються для роботи над фільмом,— усе це стало звичним, буденним явищем. Та ось звикнути до такого, даруйте, жебрацтва самим митцям неможливо. «На режисерів, які знімають україномовні фільми,— з болем говорила Наталя Мотузко з Одеси, режисер-постановник художнього фільму «Диво в краю забуття»,— дивляться як на якесь бидло, яке нічого не варте в мистецькому світі».

(Закінчення на 4-й стор.).

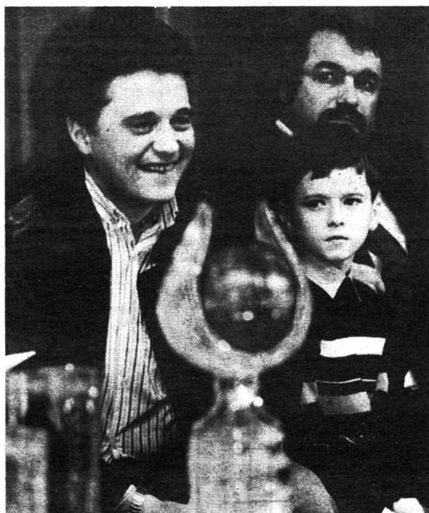

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

УВАГА: «ГАРЯЧИЙ ТЕЛЕФОН»

Після опублікування в нашій газеті програми кандидата в Президенти України Л. М. Кравчука до редакції надійшло багато листів читачів з проханням влаштувати «гарячий телефон» з Головою Верховної Ради, щоб безпосередньо з ним детальніше поговорити про його програму, про насущні проблеми.

Повідомляємо наших читачів, що Леонід Макарович буде відповідати на ваші запитання 19 листопада з 18-ї до 19-ї години 30 хвилин по телефону в Києві 293-02-33.

Стенограму «гарячого телефону» буде надруковано в «Голосі України».

Редакція звертається до читачів з проханням висловити свої думки щодо програм інших кандидатів у Президенти.

СОБЧАК ПРОТИ ЄЛЬЦИНА!

Різко розкритикував російське керівництво за повільне впровадження в життя економічних перетворень мер Санкт-Петербурга Собчак. За повідомленням агентства Інтерфакс, він заявив, що можливість для здійснення «шокової терапії» в економіці майже згаяна. Собчак також назвав короткозорими й небезпечними постанови З'їзду народних депутатів Росії про надання Єльцину надзвичайних повноважень.

ЯК ВИ, ТАК І МИ

«Беручи до уваги попередньо не узгоджене підвищення іншими республіками цін на товари, що ввозяться до Туркменії, нам не лишається нічого іншого, як підняти ціни на власну продукцію»,— заявив на сесії туркменського парламенту президент Ніязов.

ЗОЛОТО — ДОДОМУ

Усе золото, яке у передвоєнні роки Литва передала на зберігання до англійських банків, буде республіці відшкодовано. Домовленість про це досягнута на переговорах у Лондоні між першим заступником литовського міністра закордонних справ Каткусом і представниками Великобританії.

ЦИТАТА ДНЯ

Як на мене, то Держрада не може бути органом керівництва Союзом, бо самого Союзу більше немає. Чесно кажучи, не розумію, чому ще існує М. С. Горбачов як Президент СРСР.

Мірча СНЄГУР, Президент Молдови.

УЧОРА перший заступник Голови Верховної Ради України І. Плющ прийняв міністра міжнародних відносин Словацької Республіки П. Демеша. Відбувся широкий обмін думками з приводу соціально-політичних процесів, які відбуваються в наших країнах. Були також розглянуті питання дальшого розвитку українсько-словацьких відносин.

УЧОРА, рівно о 15-й годині, привселюдно було заявлено, що Центральний партійний архів республіки з придворного віднині стає народним. Якщо точніше, то на базі колишнього створено Центральний державний архів громадських об'єднань України. До святая святих двері відчинено.

9

ДИМЛЯТЬ НЕ ТІЛЬКИ ГОРИ

У Кривому Розі люди живуть і працюють, люди виплавляють метал, люди за мізерну зарплату гинуть за метал. Бо там, де не витримує устаткування, де розсипаються доменні печі, збудовані ще в дореволюційні роки, може витримати тільки «наша радянська людина».

12

ПОВЕРНЕННЯ

З давніх-давен на Україні казали: народ, який думає на рік уперед, вирощує хліб; народ, який думає на десять років уперед, плекає сад; народ, який загадує на століття, ростить молоде покоління. Нехай же ці слова стануть заспівом до завтрашнього дня освіченої України. В добру путь, академіє!

Сьогодні останній день передплати на «Голос України»-92. Нагадуємо індекси: українського видання — 60955, російського — 60997. Ціна — 19 крб. 80 коп.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

Приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою 441-84-42, 224-72-54 (телефакс).

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
партій і рухів — 441-82-05,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень.
Сьогодні на 16 сторінках.

КОМЮНІКЕ

за підсумками переговорів між офіційними делегаціями України і Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки

6 листопада 1991 року в Москві відбулись переговори між офіційною делегацією України на чолі з Головою Верховної Ради України Л. М. Кравчуком та офіційною делегацією Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки на чолі з Президентом РРФСР Б. М. Єльциним.

Делегації України і РРФСР підтвердили рішимість розвивати всебічні, такі, що мають вікові традиції, відносини дружби і співробітництва між народами України і Росії.

Сторони заявляють про свою відданість цілям і принципам Статуту ООН, положенням Хельсінкського заключного акта й інших документів Наради з безпеки і співробітництва в Європі, загальновизнаним нормам міжнародного права, міжнародним стандартам у галузі прав людини.

Виходячи з Договору між УРСР і РРФСР від 19 листопада 1990 року, а також Комюніке про переговори між делегаціями України і РРФСР за участю делегації Верховної Ради СРСР 28—29 серпня 1991 року, а також інших спільних документів, погодились про таке:

1. Україна і РРФСР згідно з корінними національними інтересами своїх народів і на основі безумовного визнання їхнього вибору в результаті вільного волевиявлення сповнені рішимості проводити незмінний курс на зміцнення відносин дружби, добросусідства і взаємовигідного співробітництва між обома суверенними державами в усіх галузях і створювати для цього відповідні механізми взаємодії. Обидві Сторони розглядають такий курс як безумовно пріоритетний у своїй державній політиці.

При цьому вони відкриті для взаємодії з іншими державами. Їх відносини не спрямовані проти будь-якої третьої сторони і не перешкоджають їх вступу у договірні відносини з іншими державами.

2. Сторони розглядають Договір між УРСР і РРФСР від 10 листопада 1990 року як надійну правову основу своїх відносин і будуть неухильно дотримуватись його у повному обсязі.

3. Україна і РРФСР беззастережно поважають державний суверенітет одна одної.

Сторони підтверджують раніше погоджені принципи дружніх і добросусідських відносин між державами, основані на положеннях документів Наради з безпеки і співробітництва в Європі, які дістануть подальший розвиток і наповнення в рамках погодженого принципового курсу на всеохоплююче взаємовигідне партнерство.

4. Україна і РРФСР зобов'язуються суворо дотримуватись своїх зобов'язань по Договору та міжнародних стандартів у галузі забезпечення прав людини і основних свобод. Сторони вживуть усіх заходів, щоб гарантувати кожній особі, яка підпадає під юрисдикцію відповідної Сторони, громадянські, політичні, соціальні, економічні та культурні права і свободи без будь-якої різниці щодо раси, статі, мови, релігії, політичних переконань, соціального походження або інших обставин.

Сторони гарантуватимуть на взаємній основі відкритість існуючих між ними кордонів для безперешкодних контактів між громадянами обох держав і з цією метою найближчим часом вироблять відповідну правову базу.

5. Україна і РРФСР приділятимуть першочергову увагу забезпеченню прав національних меншин, що проживають на їхніх територіях, і вживуть, зокрема, ефективних заходів по попередженню щодо них будь-якої дискримінації, в т. ч. за мовною ознакою, і гарантують створення умов для збереження, виявлення та розвитку їхньої етнічної і культурної самобутності. Політика Сторін у галузі забезпечення прав національних меншин буде відповідати суворим міжнародним стандартам у цій сфері, зокрема, вимогам, виробленим у рамках НБСЄ.

6. Україна і РРФСР у відповідності з міжнародними стандартами і з урахуванням свого законодавства гарантують особам, які проживають на їхніх територіях, невід'ємне право на основі вільного волевиявлення зберегти громадянство тієї Сторони, на території якої вони проживають. Сторони визнають право осіб, які проживають на їхніх територіях, на набуття громадянства однієї із Сторін. Питання набуття громадянства однієї із Сторін особами, які проживають на території іншої Сторони, будуть врегульовані відповідною угодою сторін.

7. Україна і РРФСР виходять з доцільності їх співробітництва в зовнішній політиці, включаючи розгляд питання про правонаступництво щодо міжнародних договорів Союзу РСР.

8. Сторони підтвердили готовність дотримуватись положень Договору між СРСР і США про обмеження та скорочення стратегічних наступальних озброєнь 1991 року і Договору про звичайні збройні сили в Європі 1990 року в частині, що стосується озброєнь, які знаходяться на їх території. Російська Сторона вітає Заяву Верховної Ради України від 24 жовтня ц. р. «Про без'ядерний статус України», в якій підтверджується, що Україна не претендує на володіння ядерною зброєю, вважає розміщення ядерної зброї на її території тимчасовим і, з урахуванням усієї сукупності правових, технічних, фінансових, організаційних та інших можливостей з належним забезпеченням екологічної безпеки, буде вести справу до її повної ліквідації.

9. Сторони домовились вести справу до якнайшвидшого договірного оформлення послідовного курсу на всебічне співробітництво, в тому числі у військово-політичній сфері. Вони домовилися про створення національної армії, національної гвардії в межах взаємопогодженої чисельності у відповідності з окремою угодою МЗС України та МЗС РРФСР доручено у взаємодії з іншими державними структурами обох Сторін негайно приступити до переговорів з метою вироблення відповідної двосторонньої домовленості та інших необхідних угод Сторін.

10. Сторони взаємодіятимуть у формуванні спільного економічного простору, в управлінні системами транспорту і зв'язку, включаючи супутниковий зв'язок і телекомунікації, співробітничати в галузі охорони навколишнього середовища, інформатики, здійснення своєї митної політики і розвитку енергетики.

11. Україна і РРФСР взаємодіятимуть на взаємовигідній основі в розробці і здійсненні спільних програм економічного і соціального розвитку на рівні регіонів у відповідності із законодавством Сторін.

12. Україна і РРФСР мають намір розширювати безпосереднє співробітництво з Міжнародним валютним фондом, Всесвітнім банком, Міжнародним банком реконструкції та розвитку, Європейським банком реконструкції та розвитку, з іншими міжнародними економічними і валютно-фінансовими організаціями, а в перспективі — домагатися вступу до них, при необхідності вживати погоджених заходів у цьому напрямі.

13. Сторони вітали відкриття Повноважного Представництва України в РРФСР і взяли до відома, що Російське Повноважне Представництво в Україні буде відкрито найближчим часом.

Голова Верховної Ради України
Л. КРАВЧУК.

Президент Російської Радянської Федеративної Соціалістичної Республіки
Б. ЄЛЬЦИН.

Москва, 6 листопада 1991 року.

ВИБІР ЗРОБИТЬ БАНК

Учора під головуванням першого заступника Голови Верховної Ради України Івана Плюща відбулося засідання Президії Верховної Ради.

Більше двох з половиною годин велися дебати навколо першого питання. Мова йшла про виготовлення власних грошей.

Судячи з доповіді Прем'єра, Вітольд Фокін віддає перевагу італійцям, які запропонували безплатно передати Україні фабрику та обладнання для виробництва цінних паперів. Щоправда, все це вже не нове. Однак членів Президії насторожило інше — умови цього договору, **які в майбутньому** можуть стати тим зашморгом, з якого потім буде дуже важко вибратись Україні. Бо не виключено, що за цим нібито благодійницьким актом приховані зовсім інші наміри. А що цього не станеться, ніхто гарантій дати не може. Тому переважаюча більшість членів Президії прийшла до спільної думки — у найближчих два тижні підписати договір про виготовлення власних грошей. Це повинен зробити Національний банк України, а уряду доручено профінансувати цей проект. Можливо, угода буде підписана з канадцями, які за друкування кожної тисячі банкнотів беруть лише 20 доларів, а інші фірми вдвоє, а то й втроє більше. Окрім того, вони зобов'язуються побудувати в Україні спільне підприємство, яке виготовлятиме гроші не лише для нашої республіки, а й для інших країн.

На Президії заслухано також інформацію міністра оборони України Костянтина Морозова про становище у військових частинах, дислокованих на території України.

У розвиток концепції побудови Збройних Сил України, Президія схвалила текст Військової присяги. Це питання вирішено винести на розгляд Верховної Ради України. Внесено зміни до Цивільного процесуального кодексу та до Кодексу про шлюб та сім'ю Української РСР.

З обговорюваних питань прийнято відповідні постанови.

Василь ТУГЛУК, парламентський кореспондент «Голосу України».

Вибори Президента

«Я ніколи не боровся проти незалежності України!»

Сам вигляд актового залу Київського держуніверситету, його акустика, тобто повна відсутність такої, а ще до того ж поломка мікрофону ніби промовляли: альма-матер потребує допомоги. Звісно, це не новина і для випускника університету 1958 року, кандидата у Президенти, Голови Верховної Ради України Леоніда Кравчука, на зустріч з яким зібралися вчора в цьому залі викладачі та студенти.

Тому коли на стіні з'явилося написане величезними літерами гасло: «Вимагаємо передачі приміщення колишньої ВПШ КДУ!», Кравчук звернувся до студентів:

— Нехай це гасло залишиться на пам'ять. Сьогодні В. Фокін підписав розпорядження про задоволення саме цієї вимоги студентства.

Звісно, повідомлення викликало шквал оплесків. Втім, вони лунали не раз у цьому залі, коли кандидат у Президенти викладав свою програму і відповідав на запитання, повірте, зовсім не поблажливі.

— Я ніколи не боровся проти незалежності України, — відкинув звинувачення Л. Кравчук, адресоване йому в дуже некоректній формі однією екзальтованою особою. Вона та ще кілька жінок, які не мають ніякого відношення до університетського колективу, здається, мали намір зірвати зустріч, розпалити в аудиторії засуджувально-мітингові пристрасті, вивести з рівноваги і студентів, і кандидата. Не вдалося. Леонід Кравчук втримав ситуацію і на спокійній, навіть дещо саркастично-жартівливій, ноті припинив інцидент.

Вікторія СВІТЛАНОВА.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

БУДЕ МЕТАЛ – БУДЕ ВАЛЮТА

Вибори Президента

На зустрічах з виборцями на Донеччині (Волноваський район, птахофабрика «Ближня»; Маріуполь, металургійний комбінат імені Ілліча) та в Запоріжжі (ВО «Моторобудівник», магазин «М'ясні делікатеси», Палац культури «Жовтневий» заводу «Дніпроспецсталь», прес-конференція з представниками засобів масової інформації), в принципі, ніяких несподіванок не було. Голові Верховної Ради, кандидатові в Президенти України люди несли не тільки й не стільки хліб-сіль та квіти, а й свої проблеми.

Генеральні директори маріупольських металургійних комбінатів імені Ілліча та «Азовсталь» імені С. Орджонікідзе В. Бойко та О. Булянда «справною цифрою» Голову парламенту не порадували. «Іллічівці» працюють на 60 відсотків, а найбільший в Європі стан — взагалі на 20 відсотків. Причина — порушені зв'язки, відсутність коксу; держзамовлення, яке «тисне за горло», є, а держзабезпечення сировиною нема. Не можуть робітники й одержати зароблені гроші, бо й досі існує заборона центру на підвищення окладів. І робітникам нема різниці, де цей «центр» — у Москві, чи в Києві, коли за нинішніх цін доводиться рахувати міліни від зарплати до авансу, думати про житло тощо. Директори були відверті: не буде в Україні розвинутої металургії — не буде й валюти, не буде й розвинутої країни-експортера. А Президент України буде добрим керівником тільки за умови, коли запрацює економіка.

Л. Кравчук відповів «взаємністю»: «Стара система загинула тому, що не дала свободи підприємству — головному суб'єктові економіки». І сказав, що коли стане Президентом, то зробить усе, щоб уряд не «обдирав» підприємства податками, а був один податок на все, на прибуток, на валюту, наприклад, 20 відсотків, а все інше — в розпорядження трудового колективу.

Ситуація повторилася майже абсолютно на ВО «Моторобудівник» в Запоріжжі. Гендиректор В. Богуслаєв і генконструктор спеціального конструкторського бюро «Прогрес» (постачальник ідей і розробок) Ф. Муравченко розповіли Л. Кравчукові, що вони — фактично монополісти у виробництві авіадвигунів не тільки в Союзі, а й у деяких інших країнах (користуються їхньою продукцією в 43 країнах). Такі літаки, як Як-74, Як-42, Як-42М, Ан-74, Ту-134, всі електростанції, за допомогою яких розвідали й видобули газ і нафту Тюмені, працюють на їхніх двигунах, а Україна, яка могла б бути світовою авіаційною державою, залишає в себе 10 відсотків, а якщо взяти двигуни для вертольотів чи військових літаків, то всього 6 відсотків. Та сьогодні є труднощі з постачальниками. Л. Кравчукові передали цілу пачку телеграм, в яких відверто сказано: не підпишете економічну угоду — одержите потрібне в останню чергу або й узагалі залишитесь ні з чим. І хочеш, не хочеш, а переконаєшся в доцільності парафування Договору про економічне співтовариство: жоден кандидат у Президенти не може ігнорувати примару безробіття. Л. Кравчук не проігнорував, і багатотисячні колективи «віддячать» йому голосами 1 грудня. Про це вони теж говорили відверто.

Про свободу у виборі форм власності й господарювання на землі бесідував Л. Кравчук з працівниками птахофабрики «Ближня». «Якщо говорити про свободу в економіці серйозно, то всі структури, які за своєю природою зайві, бо стоять над кимось, мають бути скасовані.

Цілком очевидною для кандидата в Президенти стала ще одна ринкова аксіома: відпускати ціни «на волю» можна тільки паралельно із зарплатою. У магазині «М'ясні делікатеси» якраз, на думку його керівників, є «цивілізованим каменем в цивілізованому ринку», ціни, наприклад, на «мисливські ковбаси» сягнули 42 карбованців, а на ковбасу «Невську» — 82 карбованців. Щоб поласувати делікатесом, треба не просто попрацювати, а ще й одержати зароблене.

«Стратегічно ми — за вільну Україну, тактично — за того Президента, який забезпечить нормальне життя», — заявив Л. Кравчукові, на вулиці один з виборців, і кандидат в Президенти, здається, робив усе, щоб переконати виборців, що саме він домагатиметься і такої шани, і такої відповідальності.

Пізно вночі 14 листопада Л. Кравчук повернувся до Києва.

Володимир СКАЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

ЗВЕРНЕННЯ

колегії Міністерства народної освіти України до педагогічної громадськості республіки

Шановні колеги!

Доля дарує нам щасливу можливість — взяти участь у референдумі, засвідчити свою підтримку Акта незалежності, проголошеного Верховною Радою України.

Це історичне рішення — вияв споконвічного прагнення українського народу до волі, свого духовного відродження, рівності й взаємоповаги між усіма націями, які населяють нашу землю. Воно являє собою єдиний шлях до утвердження державності України, її повноправного входження до світової співдружності народів.

Віримо, що незалежна Україна зробить освіту пріоритетною сферою соціально-економічної, духовної і культурної діяльності суспільства, забезпечить кожному своєму громадянину необхідні умови для розвитку його таланту, розумових і фізичних здібностей, виховання високих моральних якостей.

Увесь світ знає: там, де державна влада піклується про освіту, про підростаюче покоління, країна досягає розквіту економіки, науки, культури, високого інтелектуального потенціалу народу.

І якщо сьогодні ще не висохли джерела нашої духовності, живе надія на національне відродження, то завдячмо за це народному вчителю, школі — попри всі трагічні повороти суспільного буття вони завжди були оберегами доброго, мудрого, вічного.

Розбурхане подіями суспільство сьогодні в тривозі. Створити клімат доброти, взаємоповаги, взаємодовіри повинні всі громадяни України. Але найперше слово тут — учителю. Адже йому вірять батьки і діти. Будьмо ж гідні цієї довіри, жодним своїм словом і вчинком не посіймо зерен розбрату, постійно роз'яснюймо, що всього кращого у житті ми зможемо досягти тільки спільними зусиллями у нашій єдиній незалежній країні.

Впевнені: вчительство України виявить належну підтримку новій демократичній державі і докладе всіх зусиль до її становлення і розвитку.

Колегія Міністерства народної освіти України

ПРО ПОЛІТИЧНУ ДАЛЕКОГЛЯДНІСТЬ,

або журналістську безграмотність

Малинська газета «Прапор Жовтня» Житомирської області останнім часом згадується республіканськими газетами. Ще б пак, районка вирішила стати незалежною. У вирі пристрастей не все вийшло вдало: помилилася редакція, не мала досвіду роботи з газетою райради, і вийшов конфлікт. Його б не трапилось, якби переконаний більшовик Ремезов, начальник Житомирського обласного управління по пресі знав Закон про пресу і правильно зареєстрував газету. Та справа не в тому: пенсіонеру Ремезову хочеться вийти сухим із ситуації з ДКНС. Він ніяк не збагне, що саме з його вказівки заборонили газетам висловлювати свою позицію щодо путчу. Він заборонив малинській газеті засудити путчистів, подати власний коментар.

Якби автор статті в «Голосі України» за 12 листопада Микола Рой елементарно дотримався журналістської етики, він, виправдовуючи патрона пана Ремезова, перевірив би факти і довідався, що матеріал ДКНС у малинській газеті підписаний до друку не через три дні після путчу, а о 16 годині 21 серпня, на що він наголошує. Автор дізнався б, що Ремезова ніхто не силував реєструвати незалежну газету. І про конфлікт з райрадою він знав. Що колектив малинської газети ще 22 серпня відмовився від засновників, які пасивно повелись у рокові дні.

Але це справа журналістської етики. А щодо політичної недалекоглядності, то вона у Роя далекоглядна — краще скомпрометувати редакцію районки, аніж визнати власні помилки.

Недаремно тираж «Житомирського вісника» у Малинському районі різко падає, а тираж районки щороку зростає. Це заради справедливості. Брехня не популярна.

Іван ВОЗНЮК, редактор малинської райгазети.

Житомирська область.

ЯКІ ЛІКИ ПОТРІБНІ?

Думка читача

Уже майже три роки я фермер. Моє селянське господарство «Приорільське» виникло тоді, коли номенклатура у всі рупори кричала про рівноправність усіх форм власності на селі. Кричала і з'явилася з утопічних планів своєї ж партійної верхівки. Тому в мене не раз в душі оселявся розпач. Зміна в керівництві району призводила до бажання закрити моє господарство. Були і судові позови колгоспу до мене. Господарства, яке приносить мільйонні збитки. Чергове судове засідання призначено на кінець цього місяця. Тобто сили, які виконують соціальне замовлення системи, залишилися. Але серед тієї ж номенклатури були люди, які мали здоровий глузд і допомагали нам. На кого робимо ми ставку тепер? А ми — це фермери регіонального об'єднання селянських господарств «Приорілля» і концерн фермерів — «Україна».

Насамперед ми за людей типу Павла Лазаренка. Нехай не дивує, що він голова облагропрому Дніпропетровської області. Для нас головне те, що Лазаренко за радикальні реформи на селі. Це він сказав головам колгоспів, що колгоспи в теперішньому вигляді існувати не можуть. Цю ж позицію обстоює і така впливова людина, як Іван Кириленко. На цьому тлі у нас, фермерів, виникають надії на приватизацію землі, банкрутизацію злиденних колгоспів.

Тому сьогодні важливо йти на співпрацю з прогресивно мислячою колишньою номенклатурою. Ні в якому разі її не можна таврувати. Не секрет, що партія резервувала чимало талановитих, з великим інтелектуальним потенціалом людей. Цих людей треба використати на перехідному етапі від колонії до незалежної України. Ось чому фермери нашого регіонального об'єднання будуть голосувати за Леоніда Кравчука. Ми поважаємо Левка Лук'яненка і В'ячеслава Чорновола і вважаємо їх національними героями. Але Президентом України повинен стати чоловік, який пройшов шлях Слави і Влади ідеологізацію душі. Така людина буде бачити хворих — хворими, здорових — здоровими. Головне, що він спеціаліст і знає, які ліки потрібні і для суспільства, і для нашої економіки. Бо інакше Україні загрожують кризові явища аж до громадянської війни.

Віктор ШЕВЧЕНКО, фермер, голова правління концерну фермерів «Україна».

Ковпаківка Магдалинівського району Дніпропетровської області.

Коротко

ПРОФІЛАКТИЧНО-ДЕМОКРАТИЧНА

Виконком Ужгородської обласної Ради зареєстрував громадсько-благодійну організацію — асоціацію нерадикальних демократів. Серед її основних завдань — оздоровлення соціальної та екологічної ситуації у регіоні, запобігання захворюваності та смертності населення, надання допомоги інвалідам, а також потерпілим від аварії на ЧАЕС.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

ЧИМ ЗАВИНИЛИ ВАГОНИ?

У ніч з 12 на 13 листопада в трамвайному депо імені Красіна в Києві було розбито двадцять п'ять вагонів. В результаті цього варварського акту вранці 13 листопада на лінію не вийшло дев'ять подвійних поїздів, що призвело до збою у русі транспорту.

Розслідування події веде управління внутрішніх справ Київського міськвиконкому.

Укрінформ.

ПРОЛЕТІЛИ

Чого не зробиш заради придбання дефіцитної речі! От і 363 робітники білоцерківського авіаційно-ремонтного заводу, аби отримати талони на позачергове придбання електротоварів, здали свою кров. Талони їм вручили, а от товар — не відпускають. Можна зрозуміти таку практику залучення людей до донорства, але спекулювати цим...

Анатолій ВЛАСЕНКО.
Біла Церква.

«АРСЕЙЛОК»

Таку назву матиме побутова швейна машинка — нова продукція виробничого об'єднання «Завод Арсенал».

Випуск «Арсейлока» буде освоєно спільно з японською фірмою «Хоссей», за участю відомого торгового дому «Канемацу Корпорейшн». У торгову мережу швейні машинки надійдуть у першому кварталі наступного року. Частину продукції японські партнери арсенальців продаватимуть за валюту на ринку Європи та Азії. Це дасть змогу погасити кредити, які дає киянам «Канемацу Корпорейшн».

Леонід БРОВЧЕНКО.

НАГОРОДИ ВРУЧЕНО — ФЕСТИВАЛЬ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Що ж, очевидно, і сьогодні «імперський синдром» ще приємно лоскоче самолюбство деяким великодержавникам. Але не сумніваюся в тому, що перший Всеукраїнський кінофестиваль, присвячений пам'яті І. Миколайчука, спростує подібні уявлення і твердження. І передусім, фільмом Олеся Янчука «Голод-33», в якому через долю української сім'ї показано величезну трагедію українського народу. По суті, ми бачимо, до яких страшних наслідків, до якого духовного звиродніння може призвести система, в якій домінують брехня й насильство, яка з сатанинською заподалдивістю розтоптує людину. Як на мене, то фільм «Голод-33» вирізняється психологічною наповненістю кадру, тонкою режисерською пластикою, яку відчуваєш у багатьох епізодах. Тому Олесь Янчук, який, по суті, дебютував у великому кіно, і став володарем призу газети «Голос України» — за плідні пошуки сучасної стилістики українського кіно. Але, як з'ясувалось на закритті першої половини кінофестивалю, то був для молодого режисера, як то кажуть, добрий початок. Бо фільм «Голод-33» відзначено Головним призом першого Всеукраїнського кінофестивалю.

Приз кінофестивалю за кращий документальний фільм одержала кінострічка режисера Володимира Шмалоти «Україні. Віра». А кращим анімаційним фільмом визнано стрічку «Страшна помста» (режисер Михайло Титов, художник Ніна Гузь), створену на студії «Укранімафільм».

Відомого українського актора Богдана Ступку ми побачили на цьому кінофестивалі в головній ролі аж у трьох фільмах: «Нині прославися, син людський», «Гріх» і «Житіє Остапа Вишні», де він створив такі різні образи, як священик, жандарм і письменник, чи точніше — люблячого чоловіка. Отож цілком закономірно приз за кращу чоловічу роль дістався цьому популярному акторові. Як і Йоссі Поллаку з Ізраїлю — виконавцеві головної ролі у фільмі В. Савельєва «Ізгой». А ось кращою жіночою роллю визнано роботу Євдокії Германової в картині «Ніагара», яку зняв О. Візир. Спеціальним призом журналу «Жінка» відмічено головну роль молодої актриси Інни Капінос у фільмі Сергія Омельчука «Козаки йдуть».

Призи журі кінокритиків дістались кінокартині «Совість» Володимира Денисенка (посмертно), до речі, знятої ще в 1968 році, але досі невідомої нашому глядачеві, і документальній стрічці «Дім. Рідна земля» Олександра Коваля.

Цікаво, що думки кінопрактиків, які були запрошені на фестиваль, не збіглися з думкою журі, а скоріше навпаки — свої симпатії вони віддали фільмам «Останній бункер» В. Ілленка, «Карпатське золото» В. Живолупа і «Козаки йдуть» С. Омельчука.

Отже, призи знайшли переможців, але фестиваль продовжується. Правда, тепер уже на Буковині — в краю, який подарував нашій культурі великий талант Івана Миколайчука.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Освіта

НЕ ТРЕБА НАС ДУРИТИ!

Печальні сьогоднішні побачення педагогів зі своїми колишніми вихованцями. Навіть випадкові. Зустрівся якось ректор Харківського інституту залізничного транспорту зі студенткою, яку колись звільнив за неуспішність одразу після першого курсу, і сумом повіяло від тієї розмови, бо з'ясувалося, що нині провідники пасажирських поїздів оцінюються більше, ніж ректори престижних вузів. Хоч би тому, що заробітна плата перших — 1200 карбованців, останніх удвічі менша. Тому, мабуть, 18 листопада педагоги республіки розпочнуть всеукраїнський страйк, де відстоюватимуть свої права на свободу від... злиднів.

Здається, голос волаючого в пікеті вчителя відгукнувся і в офіційних коридорах — на великій нараді в Києві, яку вчора провела Комісія Верховної Ради України з питань освіти і науки. Її учасники — начальники обласних управлінь народної освіти, ректори педагогічних вузів, представники міністерства народної освіти республіки зажадали конкретних відповідей на запитання щодо підвищення платні, поліпшення житлових умов, зменшення педагогічного навантаження.

Заступник міністра фінансів України М. Петраченко назвав перспективні цифри: з листопада нинішнього року ставки і посадові оклади педагогів республіки, щоб хоч якось наздоганяти шалену інфляцію, зростуть на 88 відсотків, тобто відповідатимуть середньому рівню заробітної плати робітника промисловості, що становить 400 карбованців. Для такого підвищення потрібно додатково 2,3 мільярда карбованців.

Направду, мовлене вустами заступника міністра учасники наради швиденько «розкусили». Міфічна цифра «88 відсотків» фактично означає 50 і розрахована на тих, хто не вміє рахувати до ста, оскільки ввібрала в себе й ті 65 карбованців, призначених на компенсацію.

Для довідки: середня заробітна плата педагога в Росії. України М. Петраченко ж, як заявили фінансисти, по ходу ситуації вноситимемо корективи у свої рішення, отже, вічно наздоганятимемо ринок, Росію, світ. Втім, комісія, очолювана І. Юхновським, звернулася до Кабінету міністрів та Голови Верховної Ради України з проханням переглянути свої рішення щодо поліпшення соціального становища педагогів.

Катерина КІНДРАСЬ.

ВОЖДІ ЗНИКАЮТЬ УНОЧІ

Услід за демонтованим бюстом вождя світового пролетаріату, який зустрічав юних послідовників перед Палацом піонерів, зійшли під покровом ночі з п'єдесталів і його соратники — Всеукраїнський староста Г. Петровський і легендарний командарм В. Фрунзе... «Вождів» по області ще достатньо.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Про що говорять

ЗАПИТАЙТЕ У ВАРЕННИКОВА

Працівники органів МВС України надіслали звернення до Верховної Ради, Кабінету міністрів та засобів масової інформації республіки, де говориться, що преса і телебачення у ряді матеріалів продовжує «розробляти тему» причетності працівників МВС України до серпневого заколоту, що є обурливою неправдою. На підтвердження наводяться слова представника заколотників на Україні генерала Варенникова з його телеграми на адресу путчистів від 19 серпня: «Правоохоронні органи взагалі не виконали ніяких завдань. Це може мати тяжкі наслідки».

Автори документа вважають, що міліцію просто втягують подібними звинуваченнями у політичні ігри, відволікають від виконання правоохоронних завдань.

Звернення підписали 729 чоловік.

Актуально

ЯКЩО НЕ ЗАГАЛЬМУЄ ЕКСПЕРТИЗА

Запорізький інститут «Промбудпроект» веде розробку проектної документації на будівництво експериментального заводу по утилізації всіх промислових і побутових відходів майже мільйонного міста. В основу унікальної розробки покладено ідеї лауреата Державної премії СРСР Олексія Нагорного, котрий ще чверть століття тому у ході наукових дослідів довів, що при певних умовах (тиск, температура) шкідливі промислові викиди Запоріжжя повністю нейтралізують один одного, утворюючи екологічно чисті фракції, близькі за складом до морської води, атмосферного повітря і глини.

У другому кварталі наступного року документацію розгляне державна експертиза. Якщо вона затвердить проект, почнеться підготовка робочих документів на будівництво в Запоріжжі екологізованого виробництва, що не має до цього часу аналогів у світовій практиці.

«Євро-ІКС».

Знай наших

НЕ ПОШКОДУЄТЕ, МИХАЙЛЕ СЕРГІЙОВИЧУ!

В одному з виступів на Центральному телебаченні М. Горбачов запитував, як же йому бути, коли Україна вирішить вийти зі складу Союзу. Адже батько у нього воронежець, а мати — чернігівчанка. Не розіРватися ж йому на шматки!

Учасники обласного форуму інтелігенції Чернігівщини «Україна: державна незалежність і культура» розв'язали проблему просто: запросили першого і останнього Президента Союзу переїхати на батьківщину матері і пообіцяли побудувати для нього будинок. Звичайно, не такий, як у Форосі, але цілком пристойний.

«Євро-ІКС».

ЇХ Н

Київське
розсліду
Зарплат
На фот
приватних

Черніг
архіте
браженс
цька ц
стир —
часть бу
ної держ
ють уваг
— вітчи
ах: Кріп
є в нашо
місцевого

Один з
маєткови
ліття, з
ною різь
нуванням
виконкс
на бал
прес»,
го ЦК В
ередний
сова вар
ла 1668

Коопер
динок з
155,9 кв
холодну
зробити
ти втрач
ти покрі

Та ось
м'ятка а
ся з мол
із старто
тисяч
вкрай об
ву: одер
штовно,
туватися
ної копі
200 тися
міськвик
припинит
цію і в
са» істор
найшвид
шефта»
ру Десн
рнігова,
саме від
могу й п

— Бу
це явна

— Та
взагалі

Можл
ві видн
архітект
підприєм
власніст
ти з нек
рати на
колоди
вам грубі

...О —
...ЄТЬСЯ

...ий початок. ...-33» відзна... призом пер... ...ького кіно...

...ивалю за ...ментальний ...кінострічка ...мира Шма... ...і. Віра». А ...йним філь... ...ічку «Страш... ...сер Михай... ...ник Ніна ... на студії ...

...інського ак... Ступку ми ...ому кінофес... ...ій ролі аж... «Нині про... людський», ... Остапа Ви... ...творив такі ... священик, ...менник, чи ...лячого чоло... ...ом законо... ...ращу чолові... ...я цьому по... ...рові. Як і ... Ізраїлю — ...овної ролі ...ельєва «Із... ...ащою жіно... ...ано роботу ...вої в карти... ... зняв О. ...им призом ...» відмічено

головну роль молодої актриси Інни Капінос у фільмі Сергія Омельчука «Козаки йдуть».

Призи журі кінокритиків дістались кінокартині «Совість» Володимира Денисенка (посмертно), до речі, знятої ще в 1968 році, але досі невідомої нашому глядачеві, і документальній стрічці «Дім. Рідна земля» Олександра Коваля.

Цікаво, що думки кінопрокатників, які були запрошені на фестиваль, не збіглися з думкою журі, а скоріше навпаки — свої симпатії вони віддали фільмам «Останній бункер» В. Іллєнка, «Карпатське золото» В. Живолупа і «Козаки йдуть» С. Омельчука.

Отже, призи знайшли переможців, але фестиваль продовжується. Правда, тепер уже на Буковині — в краю, який подарував нашій культурі великий талант Івана Миколайчука.

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

...БА НАС ДУРИТИ!

...України з ... науки. Її ...альники об... ... народної ...едагогічних ...ники мініс... ...ної освіти ...адали конк... ...ей на запи... ...щення плат... ... житлових ...я педагогіч... ...ня. ...істра фінан... Петраченко ...вні цифри: ...шнього року ... оклади пе... ...ки, щоб хоч ... шалену ін... ... на 88 від... ...овідатимуть ... заробітної ...промисловос... ... 400 карбо... ...го підвищен... ...атково 2,3 ...анців.

Направду, мовлене вустами заступника міністра учасники наради швиденько «розкусили». Міфічна цифра «88 відсотків» фактично означає 50 і розрахована на тих, хто не вміє рахувати до ста, оскільки ввібрала в себе й ті 65 карбованців, призначених на компенсацію.

Для довідки: середня заробітна плата педагога в Росії ... сів України М. Петраченко ж, як заявили фінансисти, по ходу ситуації вноситимемо корективи у свої рішення, отже, вічно наздоганятимемо ринок, Росію, світ. Втім, комісія, очолювана І. Юхновським, звернулася до Кабінету міністрів та Голови Верховної Ради України з проханням переглянути свої рішення щодо поліпшення соціального становища педагогів.

Катерина КІНДРАСЬ.

Про що говорять

ЗАПИТАЙТЕ У ВАРЕННИКОВА

Працівники органів МВС України надіслали звернення до Верховної Ради, Кабінету міністрів та засобів масової інформації республіки, де говориться, що преса і телебачення у ряді матеріалів продовжує «розробляти тему» причетності працівників МВС України до серпневого заколоту, що є обурливою неправдою. На підтвердження наводяться слова представника заколотників на Україні генерала Варенникова з його телеграми на адресу путчистів від 19 серпня: «Правоохоронні органи взагалі не виконали ніяких завдань. Це може мати тяжкі наслідки».

Автори документа вважають, що міліцію просто втягують подібними звинуваченнями у політичні ігри, відволікають від виконання правоохоронних завдань.

Звернення підписали 729 чоловік.

Актуально

ЯКЩО НЕ ЗАГАЛЬМУЄ ЕКСПЕРТИЗА

Запорізький інститут «Промбудпроект» веде розробку проектної документації на будівництво експериментального заводу по утилізації всіх промислових і побутових відходів майже мільйонного міста. В основу унікальної розробки покладено ідеї лауреата Державної премії СРСР Олексія Нагорного, котрий ще чверть століття тому у ході наукових дослідів довів, що при певних умовах (тиск, температура) шкідливі промислові викиди Запоріжжя повністю нейтралізують один одного, утворюючи екологічно чисті фракції, близькі за складом до морської води, атмосферного повітря і глини.

У другому кварталі наступного року документацію розгляне державна експертиза. Якщо вона затвердить проект, почнеться підготовка робочих документів на будівництво в Запоріжжі екологізованого виробництва, що не має до цього часу аналогів у світовій практиці.

«Євро-ІКС».

Знай наших

НЕ ПОШКОДУЄТЕ, МИХАЙЛЕ СЕРГІЙОВИЧУ!

В одному з виступів на Центральному телебаченні М. Горбачов запитував, як же йому бути, коли Україна вирішить вийти зі складу Союзу. Адже батько у нього воронежець, а мати — чернігівчанка. Не розірватися ж йому на шматки!

Учасники обласного форуму інтелігенції Чернігівщини «Україна: державна незалежність і культура» розв'язали проблему просто: запросили першого і останнього Президента Союзу переїхати на батьківщину матері і пообіцяли побудувати для нього будинок. Звичайно, не такий, як у Форосі, але цілком пристойний.

«Євро-ІКС».

Фотофакт

ЇХ НЕ РОЗШУКУЄ МІЛІЦІЯ

Київське пошукове бюро «Іскра» здійснює приватний розшук, розслідування, воєнізовану охорону підприємств та установ. Зарплата 1000 карбованців, вахтовий метод.

На фото: після появи на Рокитнянському цукровому заводі приватних детективів крадуть значно менше.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Проблема

Пам'ятки місцевого значення

Чернігів відомий пам'ятками архітектури. Спасо-Преображенський собор, П'ятницька церква, Єлецький монастир — ці споруди склали б честь будь-якої цивілізованої держави, тож привертають увагу багатьох туристів — вітчизняних та зарубіжних. Крім всесвітньовідомих, є в нашому місті й пам'ятки місцевого значення.

Один з таких раритетів — маєтковий будинок XIX століття, з вигадливою дерев'яною різьбою, з чудовим плануванням. Рішенням міськвиконкому він був переданий на баланс кооперативу «Експрес», об'єднання колишнього ЦК ВЛКСМ України. Переданий безкоштовно, балансова вартість його становила 1668 карбованців.

Кооператив займав цей будинок загальною площею 155,9 квадратних метра, і за холодну воду не взявся, щоб зробити тут ремонт, відновити втрачену різьбу, підновити покрівлю тощо.

Та ось довідуюся, що пам'ятка архітектури продається з молотка через біржу — із стартовою вартістю 200 тисяч карбованців. Мене вкрай обурили дії кооперативу: одержати будинок безкоштовно, півтора року користуватися і, не вклавши жодної копійки, продавати за 200 тисяч! Направив листа у міськвиконком з проханням припинити незаконну операцію і відібрати у «Експреса» історичний будинок. Для найшвидшого відмінення «гешефта» телефоную прокурору Деснянського району Чернігова, сподіваючись, що саме від нього дістану допомогу й підтримку:

— Будинком гендлюють, це явна спекуляція!

— Такого поняття тепер взагалі не існує!

Можливо, прокурору справді видніше. Але пам'ятку архітектури може купити підприємець, це буде його власність, і він може зробити з нею що завгодно: розібрати на цеглини, а дошки й колоди пустити на розпалення груби.

Наше сьогоднішнє законодавство не може забезпечити збереження пам'яток архітектури, історії та культури. В законі, що діє, не вказано, за якою статтею кримінального кодексу несе відповідальність організація чи громадянин за зруйнування пам'ятки. Не визначено і як оцінювати вартість того чи іншого об'єкта. В нашому випадку інвентарбюро оцінило будинок в 1668 карбованців. Кооператив просить 200 тисяч карбованців. Яка ж справжня його ціна?

Ми кажемо — безцінний пам'ятник, тим самим підкреслюємо, що його взагалі не можна продати, що ціни йому нема. Так-от, виходить, що нині пам'ятки архітектури у нас усі — «безцінні». Яку вартість визначить інвентарбюро Юр'євій божниці з фресками XII сторіччя, що чудом збереглися? Мабуть, не більше 300 карбованців...

Коли ж люди, які відповідають за збереження нашої культурної спадщини, зможуть діяти відповідно до закону?

У Чернігові є тюрма, зведена у XVII-му сторіччі за проектом архітектора Казакова. Звичайно, тюрма — не Монплезір, але це пам'ятка замкової архітектури, спроектована видатним зодчим. Так-от. Стіни в'язниці стали облицьовувати керамічною плиткою. Це, мовляв, надає споруді привабливого вигляду. Але вже втрачено первісну архітектуру, властиву острогу. І не таким уявляв його Казаков.

Так, говорити на тему бездумного, неграмотного, а часом і просто згубного ставлення до наших історичних цінностей можна багато. Та, на жаль, усе це не дасть результатів, поки не буде законодавства про охорону пам'яток.

Віктор УСТИНОВ, начальник відділу охорони пам'яток архітектури.
Чернігів.

Знак біди

БУДЬ ГОТОВИМ ДО КАТАСТРОФИ

З 12 по 16 жовтня у Києві проходить III Міжнародна конференція «Наука і виробництво — медицині» з проблем медицини катастроф. Під час її роботи будуть розглянуті такі питання: концепція медицини катастроф, структура, організація та взаємодія з іншими службами і відомствами, збір інформації, її аналіз та автоматизовані системи управління та інші. Метою проведення конференції є створення єдиної державної системи екстреної спеціалізованої медичної допомоги.

Перед катастрофами всі ми рівні. Але не рівні у ступені готовності медиків зменшувати кількість жертв, тобто рятувати людей. Бригади лікарів із Франції, США, Великобританії, які прибули свого часу до Вірменії після страшного землетрусу, виявилися не просто «командами добровольців», а спеціально підготовленими групами фахівців...

Після аварії на ЧАЕС терміново було створено Всесоюзний науковий центр радіаційної медицини (нині він перейшов під юрисдикцію України). То якої катастрофи треба чекати, аби створили украй необхідну будь-якій країні медичну службу?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Подробиці

БІРЖІ — ВЛАДУ, ВЛАДІ — БІРЖУ

Осінь обділила нас картоплею, зате нагородила біржами. У Львові їх уже є аж чотири. Серед засновників Галицької біржі — кити радіотехнічної й радіоелектронної промисловості — Акціонерне товариство «Концерн-Електрон», а також облвиконком і обласна рада незалежних профспілок. Біржа працює з міськвиконкомом над створенням мережі комерційних магазинів.

А Міжнародна Східно-Європейська товарно-фондова біржа має «скромні» наміри — стати альтернативою колишньої РЕВ і орієнтується на ринки Східної Європи. Організатори цієї біржі уникають тісних взаємин з владою. Поки що представників облвиконкому немає ані серед засновників, ані серед акціонерів. Втім, усе це — оргмоменти, і не більше. Справжню владу матиме ринок.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

П... У...

Більше 10 ... днів «очистив... робничого об... на зірка» Ол... затримав на ... ряд міліції. ... виявили під ... го охоронці... картопля, ме... чення і нав... гриби — про... й поширений... щині. За ана... було спіймано... ловисківськог... К. та його ... учня ПТУ — ...

Як відзнач... обласного уп... ніх справ, у ... шенням ситуа... чому ринку, ... алізація злод... вони крали ... речі домашн... краси, автом... та відеотехні...

Оказії

ПОЇД...

Мешканці ... Дуванка (Сва... ганської обл... боротьбу за... єму населен... тусу села. ... одно в селі ...

Чергова п...

Фотофакт

РОЗШУКУЄ МІЛІЦІЯ

...ове бюро «Іскра» здійснює приватний розшук, ...ганіз... ...у охорону підприємств та установ. ...карб...ців, вахтовий метод.
...появи на Рокитнянському цукровому заводі ...вів крадуть значно менше.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Проблема

Пам'ятки ...сцевого ...начення

...ий пам'ятка-
Спасо-Прео-
...обор П'ятни-
...ець...она-
...уди сплали б
цивілізова-
...ж приверта-
...ьох туристів
та зарубіж-
...тньовідомих,
...і й пам'ятки
...ня.
...раритетів —
...ок XIX сто-
...вою дерев'я-
...удовим пла-
...нням міськ-
...ув переданий
...рати... Екс-
...я колишньо-
України. Пе-
...овно, балан-
...ого станови-
...анців.
...ймав цей бу-
...ю площею
...х метра, і за
взявся, щоб
...онт, віднови-
...бу, піднови-
...о.
...юся, що па-
...ри продасть-
...ез біржу —
...тістю 200
...нців. Мене
...ї кооперати-
...динок безко-
...року корис-
...клавши жод-
...одавати за
...вив листа у
...проханням
...онну опера-
...у «Експре-
...удинок. Для
...мінення «ге-
...ую прокуро-
...району Че-
...очись, що
...стану допо-
...:
...гендлюють,
...ція!
...няття тепер
...курору спра-
...е пам'ятку
...же купити
...буде його
...може зроби-
...годно: розіб-
...а дошки й
...а розпален-

Наше сьогоднішнє законодавство не може забезпечити збереження пам'яток архітектури, історії та культури. В законі, що діє, не вказано, за якою статтею кримінального кодексу несе відповідальність організація чи громадянин за зруйнування пам'ятки. Не визначено і як оцінювати вартість того чи іншого об'єкта. В нашому випадку інвентарбюро оцінило будинок в 1668 карбованців. Кооператив просить 200 тисяч карбованців. Яка ж справжня його ціна?

Ми кажемо — безцінний пам'ятник, тим самим підкреслюємо, що його взагалі не можна продати, що ціни йому нема. Так-от, виходить, що нині пам'ятки архітектури у нас усі — «безцінні». Яку вартість визначить інвентарбюро Юр'євій божниці з фресками XII сторіччя, що чудом збереглися? Мабуть, не більше 300 карбованців...

Коли ж люди, які відповідають за збереження нашої культурної спадщини, зможуть діяти відповідно до закону?

У Чернігові є тюрма, зведена у XVII-му сторіччі за проектом архітектора Казакова. Звичайно, тюрма — не Монплезір, але це пам'ятка замкової архітектури, спроектована видатним зодчим. Так-от. Стіни в'язниці стали облицьовувати керамічною плиткою. Це, мовляв, надає споруді привабливого вигляду. Але вже втрачено первісну архітектуру, властиву острогу. І не таким уявляв його Казаков.

Так, говорити на тему бездумного, неграмотного, а часом і просто згубного ставлення до наших історичних цінностей можна багато. Та, на жаль, усе це не дасть результатів, поки не буде законодавства про охорону пам'яток.

Віктор УСТИНОВ,
начальник відділу охорони пам'яток архітектури.
Чернігів.

Знак біди

БУДЬ ГОТОВИМ ДО КАТАСТРОФИ

З 12 по 16 жовтня у Києві проходить III Міжнародна конференція «Наука і виробництво — медицині» з проблем медицини катастроф. Під час її роботи будуть розглянуті такі питання: концепція медицини катастроф, структура, організація та взаємодія з іншими службами і відомствами, збір інформації, її аналіз та автоматизовані системи управління та інші. Метою проведення конференції є створення єдиної державної системи екстреної спеціалізованої медичної допомоги.

Перед катастрофами всі ми рівні. Але не рівні у ступені готовності медиків зменшувати кількість жертв, тобто рятувати людей. Бригади лікарів із Франції, США, Великобританії, які прибули свого часу до Вірменії після страшного землетрусу, виявилися не просто «командами добровольців», а спеціально підготовленими групами фахівців...

Після аварії на ЧАЕС терміново було створено Всесоюзний науковий центр радіаційної медицини (нині він перейшов під юрисдикцію України). То якої катастрофи треба чекати, аби створили украй необхідну будь-якій країні медичну службу?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Подробиці

БІРЖІ — ВЛАДУ, ВЛАДІ — БІРЖУ

Осінь обділила нас картоплею, зате нагородила біржами. У Львові їх уже є аж чотири. Серед засновників Галицької біржі — кити радіотехнічної й радіоелектронної промисловості — Акціонерне товариство «Концерн-Електрон», а також облвиконком і обласна рада незалежних профспілок. Біржа працює з міськвиконкомом над створенням мережі комерційних магазинів.

А Міжнародна Східно-Європейська товарнофондова біржа має «скромні» наміри — стати альтернативою колишньої РЕВ і орієнтується на ринки Східної Європи. Організатори цієї біржі уникають тісних взаємин з владою. Поки що представників облвиконкому немає ні серед засновників, ані серед акціонерів. Втім, усе це — оргмоменти, і не більше. Справжню владу матиме ринок.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львів.

Кримінальна арифметика

ПО ГРИБИ — У ПОГРЕБИ

Більше 10 підвалів за кілька днів «очистив» робітник виробничого об'єднання «Червона зірка» Олександр К, якого затримав на місці злочину наряд міліції. Чого тільки не виявили під час обшуку в нього охоронці правопорядку: картопля, мед, соління, копчення і навіть консервовані гриби — продукт не такий вже й поширений на Кіровоградщині. За аналогічним заняттям було спіймано і мешканця Маловисківського району Олега К. та його юного напарника, учня ПТУ — Івана Е.

Як відзначають працівники обласного управління внутрішніх справ, у зв'язку з погіршенням ситуації на продовольчому ринку, змінилась і спеціалізація злодіїв. Якщо раніше вони крали переважно цінні речі домашнього вжитку, прикраси, автомобілі, комп'ютери та відеотехніку, то тепер об'єктом промислу стали продукти харчування.

Шириться поле діяльності охочих поживитись за чужий рахунок. Адже навколо збудованих багатоповерхових будинків, мов гриби після дощу, цілими плантаціями з'явились самовільно збудовані погреби та підвали. На їх долю й припадає 80 процентів крадіжок, які досить важко розкрити. Адже вони не охороняються.

Злодії вмить «перекваліфікувались», відчувши ринкову кон'юнктуру, а ось архітектори не поспішають. Якби при проектуванні нових споруд враховувались і господарські потреби майбутніх мешканців, централізованим способом будувались сараї, підвали, боротьба з новим видом злочинності була б набагато легшою.

Микола ВОЛОК.
Кіровоград.

Оказії

ПОЇДЕМО ЗНОВУ НА СЕЛО

Мешканці містечка Нижня Дуванка (Сватівський район Луганської області) включилися в боротьбу за повернення своєму населеному пунктові статусу села. Адже жити все одно в селі доводиться. Плата за електроенергію у містечку — 4 копійки за кіловат, а в селі — всього 1 копійка. Так що тут не до амбіцій та дутих гордощів. Лічильник — крутиться.

ІВА «СХІД».

Черговa по випуску новин Катерина ВОРОНЕНКО. Тел. 441-88-26.

ПОГОДА

15—16 листопада у західній половині України часом невеликий дощ, на решті території без опадів. Вночі і вранці подекуди туман. Вітер південний і південно-західний, 7—12, у західних областях подекуди пориви 15—20, у Карпатах до 30 метрів на секунду. Температура повітря вдень 4—10 градусів тепла, у південних областях, а сьогодні і в західних подекуди 12—14 градусів тепла, вночі від 1 градуса морозу до 5 тепла.

По Київській області сьогодні вдень без опадів. Вітер південний, 7—12 метрів на секунду, поривчастий. Температура 4—8 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

«МОЄ НЕ В ЛАД, Я З СВОЇМ НАЗАД...»

Прем'єр-міністр України В. Фокін провів чергову прес-конференцію з нагоди «головної події — парафування Договору про економічне співтовариство». Мабуть, немає потреби переповідати цю прес-конференцію детально. Зустрічі Прем'єра показують по телебаченню, транслюють по радіо. Тож усі, хто цікавиться політикою чи економікою, вже змогли й почути, й побачити виступ В. Фокіна.

На початку зустрічі Прем'єр констатував, що критика на його адресу бездоказова і не грунтується на фактах. Він мав на увазі заяву Народного руху України, підписану І. Драчем, і заяву Української республіканської партії. Що ж, кожна із сторін має право на свою думку. Але слідуючи зауваження Вітольда Павловича, дозволю донести до широкого загалу лише конкретні факти, які сам виніс із прес-конференції.

Факт перший. Прем'єр не ризикнув вийти на зустріч із журналістами без команди підтримки — групи директорів підприємств з Києва, Луганська, Запоріжжя та інших міст України. Що це, невпевненість у власних силах? Чи ж то демонстрація сили, волю якої він висловлює? Важко відповісти однозначно...

Факт другий. Хотів чи не хотів цього Прем'єр-міністр, але він на конкретних прикладах і фактах показав, що стосовно України з боку центру і Росії до підписання договору велася економічна блокада. Вітольд Павлович спробував було переконати, що блокаду ведуть тільки лічені підприємства. Але реальне життя свідчить, що таких підприємств сотні, тисячі. Та російські підприємства не поставляють комплектуючі й сировину хоча б тому, що самі стоять на грані краху. Як і вся економіка Росії. Тож сумнівно, щоб і після підписання договору механізм поставок працював як годинниковий механізм.

Факт третій випливає з факту другого. Доки в межах колишнього СРСР не буде відпрацьовано механізму договірних поставок і відчутних покарань (штрафів) за їх невиконання, не варто чекати якогось економічного підйому. Дива не буде. Про це знає весь світ. Він на цьому тримається. А ми ж тільки пропонуємо прописні істини. Далі слів справа не просувається.

Факт четвертий. Прем'єр-міністр знову, вкотре, наголосив на зміні струкури народного господарства України. А хто ж має проводити ці кардинальні зміни? Журналісти? Мабуть, усе-таки, Кабінет міністрів, Прем'єр-міністр і група підтримки — директори підприємств і ті, хто був на прес-конференції, і ті, хто «разом із народом, своїми трудовими колективами» дивився і слухав виступ В. Фокіна і його відповіді на запитання.

Факт п'ятий і останній. Стосується він парламенту. Або довіряйте прем'єрові, або приймайте рішення... «Моє не в лад, я з своїм назад» — такий дослівно ультиматум прем'єра.

Леонід БРОВЧЕНКО.

ВІД «ГАНЬБИ»— ДО РОЗУМІННЯ

Кандидат в Президенти України Левко Лук'яненко побував у Вінниці. Всього один день перебування, а скільки було цікавих безпосередніх зустрічей і розмов, монологів і діалогів, всіляких запитань, на котрі давалася, як правило, грунтовна, вичерпна відповідь.

Спілкування із Левком Лук'яненком почалося рано-вранці, коли йшло пряме транслювання його відповідей на запитання по обласному радіо. Потім — зустріч з депутатами всіх рівнів, в товаристві сліпих, на заводі «Ореол», виробничому об'єднанні «Жовтень», прес-конференція для журналістів в колишньому будинку політосвіти і тут же — із громадськістю міста (йшло також озвучення на Театральну площу).

— Сім зустрічей і скільки незабутніх вражень, — поділилися своїми думками наостанку лікар Сергій Єрофеєв. — Його програма мені доступна й зрозуміла, тож 1 грудня не вагаючись віддам голос саме за Лук'яненка.

Таких думок довелося чути десятки, бо приїзд кандидата викликав справжню симпатію багатьох вінничан. А як буде у Полтаві, куди пізно ввечері поїхав Левко Лук'яненко з міста над Бугом?

Валерій ЛАЗАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Вінниця.

ВІТАЛИ, АЛЕ НЕ ОБНІМАЛИ

Учора керівному складу колишнього КДБ, а нинішньої СНБУ Голова Верховної Ради Л. Кравчук офіційно представив голову Служби національної безпеки України Євгена Марчука. Знайомити працівників національної безпеки з новим керівником потреби не було, оскільки для них він не такий вже новий — нещодавно працював першим заступником голови КДБ. Знайомий з Євгеном Кириловичем і наш читацький загал, адже свого часу ми представляли його як державного міністра з питань оборони, державної безпеки і надзвичайних ситуацій.

Голова Верховної Ради заявив, що орієнтація СНБУ на демократію і закон має бути для неї своєрідним «отченашем». Євген Марчук запевнив, що він не просто за нову назву чи зміну структур, а за нову службу національної безпеки незалежної України.

На знак взаємної подяки за співпрацю і повагу два Голови — Верховної Ради Л. Кравчук і колишнього КДБ М. Голушко — обнялися (останній, до речі, залишається в цій же службі). Обнімати ж голову СНБУ, напевне, ще рано.

Анатолій БЕНЬ.

ОХ, ЦІ «МЕСІЇ» З МОСКВИ...

Це питання після прийняття Верховною Радою Акта проголошення незалежності України 24 серпня набуло великого значення. Відповідь на нього шукають не тільки громадяни України, а й наші сусіди. Не буду сьогодні торкатися позицій різних політичних партій, сил щодо питання незалежності й референдуму 1 грудня, зупинюся лише на зовнішньому аспекті проблеми. Тим більше, що Центральне телебачення не дозволяє нам забути про нього.

Спочатку Україну «ощасливили» претензіями на її землі «представники» Б. Єльцина і особливо мер Москви Г. Попов. Обурення громадян України було настільки сильним і одностайним, що до Києва терміново, навіть без попередження, примчала делегація, щоб заспокоїти нас. Здавалося, що здоровий глузд переміг. Але це лише здавалося.

Месіанська роль, яка, мабуть, проникла в гени багатьох не тільки колишніх, а й нинішніх керівників, знову дала про себе знати в останні дні вже у виступах самого О. Руцького та інших керівників Росії.

Але особисто мене більше здивували навіть не вони, бо обурення після інтерв'ю Г. Попова дещо вгамувалося. Вразила мене позиція щодо прав України на власну свободу Президента СРСР М. Горбачова, висловлена 12 жовтня по Центральному телебаченню. Вразила тому, що нащадок чернігівських переселенців нам у праві на свободу відмовив. Михайло Сергійович чітко заявив, що не бачить майбутнього Союзу без України, а тому, на його думку, народ України повинен висловитися 1 грудня за Союз, як зробили це 70 відсотків виборців 17 березня.

Почувши це, я здивувався. Невже інформація про той референдум була у Президента настільки однобічною, що він не знав про наявність другого питання, яке передбачало входження України до Союзу суверенних держав на основі своєї декларації про суверенітет, і що за нього висловилися понад 80 відсотків виборців? То не знає про це Президент чи не хоче знати? Невже Горбачов не помітив, що вже в березні Україна чітко висловилася за співдружність держав, тоді як він сам стояв на позиції оновленої федерації?

Після заколоту 19—21 серпня логічним став наступний крок нашої Верховної Ради — прийняття Акта проголошення незалежності України. Це був крок на відновлення історичної справедливості. Переконаний, що Михайло Сергійович знає про зраду московським царатом березневих статей 1654 року та криваве придушення Петром І спроби гетьмана І. Мазепи відновити незалежність України. Тоді навіть термін «Україна» було замінено презирливим «Малороссия». А коли знає, то чому не рахується з нашою історичною пам'яттю, заявляючи, як то було 27 серпня на сесії Верховної Ради СРСР, про «тысячелетнее собирание нашего государства». Невже не зрозуміло, що сьогоднішні міжнаціональні проблеми на території колишнього Радянського Союзу породжені не тільки сталінщиною, а й таким «собиранием»?

У кожного політика, навіть такого видатного, як Михайло Сергійович, є рубіж, далі якого він не може піти. Мабуть, національне питання є справді тим лакмусовим папірцем, яким перевіряється вірність демократії. Не хочеться вірити, що до політика, який вартий поваги, стосуються слова з резолюції «В національному питанні» XII з'їзду РКП(б), висловлені ще в квітні 1923 року: «Союз Республік розціниється значною частиною радянських чиновників у центрі і на місцях не як союз рівноправних державних одиниць, покликаний забезпечити вільний розвиток національних республік, а як крок по ліквідації цих республік, як початок утворення так званого «єдиного-неділимого».

Оскільки в Радянському Союзі практично протягом всього періоду його існування керували саме такі кадри, а сам Союз не дав простору розвиткові націй, організувавши голодомор 1932—1933 років, жахливі репресії 30-х, 40—50-х років, то громадяни України різних національностей, прагнучи кращої долі для себе і своїх дітей, покликані на референдумі 1 грудня 1991 року підтримати Акт проголошення незалежності України. Цим ми доведемо всім, і собі, що Україна — це не «Малороссия», що вона здатна відродитися і, відродившись, забезпечити умови для достойного життя своїх громадян. Незалежна Україна, безперечно, ввійде в різні союзи із сусідами як на сході, так і на заході, але ці союзи будуть рівноправними. Бо ми хочемо, щоб надалі результати нашої праці розподілилися не по-братськи (це коли кращий і більший кусок братові, вчила мене мати у дитинстві), а рівноправно, по праці.

Микола ОЛІЙНИК, депутат Хмельницької міської Ради народних депутатів, доцент технологічного інституту.
Хмельницький.

На шпальтах преси Рад

Хочеш, Іване, стати Марусею?

У травні цього року в Харкові було відкрито першу в країні Академію сексологічних досліджень. Її президент, він же завідуючий кафедрою сексопатології Харківського інституту вдосконалення лікарів Валентин Кришталь в інтерв'ю міській газеті «Слобода» повідомив, що новий високий дослідницький заклад уже розгорнув цілеспрямовані наукові пошуки. Оголошувати їх результати ще не настав час, але деякі висновки науковці вже можуть зробити. Зокрема, вони звернули увагу на те, що рівень сексуальної освіти вчителів міських шкіл часто-густо далеко нижчий, ніж учнів. У результаті шкільні уроки з етики і психології сімейного життя нерідко перетворюються на посміховисько. Отож, при академії створено спеціальні курси для педагогів і батьків школярів. До виконкому міської Ради народних депутатів внесено пропозицію відкрити в місті спеціальний магазин — секс-шоп, де буде продаватися еротична література, різні посібники для молоді, а також деякі прилади спеціального призначення. До кінця поточного року намічено видати перший номер альманаху «Сім'я і здоров'я».

Сенсацією стало повідомлення В. Кришталя про те, що при академії діє наукова комісія, яка розглядає проблеми зміни людської статі. Скажімо, ви — Іван, а хочете стати Марусею. Пишіть, будь ласка, заяву, комісія розгляне і все буде гаразд. Кілька харків'ян у такий спосіб уже змінили свою стать. Справжня перебудова!

Вчаться мама, вчаться тато..

Щоб будувати щасливу сім'ю, вміло виховувати дітей, кожному подружжю необхідно знати хоча б ази педагогіки. З цього і виходить Київське міське відділення Педагогічного товариства України у своїй діяльності. Нині в столиці республіки з ініціативи товариства різними формами педагогічного навчання охоплено вже понад 900 тисяч чоловік. Воно ведеться у 101 народному університеті, 225 педагогічних лекторіях, 760 школах молодих батьків. Крім того, у загальноосвітніх школах і дитячих садках створено 120 батьківських кабінетів педагогіки, а при ЖЕКах — 482 педагогічні консультаційні пункти.

Для усіх форм навчання, розповідає міська газета «Хрещатик», опрацьовано програми, тематику занять, підготовлено посібники, визначено літературу для домашнього читання. При міському відділенні Педагогічного товариства постійно діє консультаційний пункт, в якому на громадських засадах працюють вчені-педагоги і досвідчені вчителі міста. Вони дають мамам і татам конкретні поради щодо виховання дітей. До консультацій залучено також лікарів, юристів, представників творчої інтелігенції. Особлива увага приділяється тут неблагополучним сім'ям, поданню їм необхідної допомоги.

Досвід роботи київських педагогів серед батьків заслуговує всілякого поширення в республіці.

Помрем, як черв'яки?..

або Чи варто спалювати долар, щоб знайти під столом копійку

Всі відходи біохімічної діяльності людського організму вилювлюють і виводять з організму нефрони. Ці «фільтри життя» розміщені в нирках. Від народження кожен з нас має два мільйони нефронів — по мільйону в кожній нирці.

Внаслідок різних хвороб, які переслідують нас, нефрони поступово відмирають. На жаль, вони вже не поновлюються. Якщо кількість працюючих нефронів упаде до рівня 25—40 відсотків, людина починає хворіти на ниркову недостатність. Якщо їх залишиться 10—15 відсотків, потрібен гемодіаліз — очищення крові. Інакше отрута переповнить кров і настане смерть.

І не треба думати, що діаліз — це щось далеке, екзотичне. Кожен з нас чи наших близьких у будь-яку хвилину може стати діалізним хворим. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я «рейтинг» «нирковиків» досить високий. Разом із сердечниками за кількістю хворих вони займають друге місце, поступившись тільки легеневим хворим. Середній вік таких хворих — 39 років.

За даними Міністерства охорони здоров'я колишнього СРСР, від ниркових хвороб щороку помирає 60 тисяч людей. Найпоширеніший діагноз: уремія — отруєння продуктами білкового обміну. У природі, окрім людей, так помирають тільки черв'яки. Хворий терпить нелюдські муки.

Де порятунок? Який вихід? На сьогодні щось краще за штучну нирку люди не придумали. Пройшовши через апарат, кров людини очищається від усього зайвого. Коли трапилася біда у Вірменії — землетрус (підключення до штучної нирки — єдиний шлях порятунку понівечених людей), тодішній міністр охорони здоров'я Союзу РСР Чазов у доповідній записці Раді Міністрів наголошував, що країна відчуває гостру потребу в 30 тисячах апаратів «штучна нирка». Але потім і Чазову, і Рижкову, я вже не кажу про Павлова, було не до штучних нирок. Вони вирішували інші проблеми...

Сьогодні в нас великий дефіцит діалізних місць. За даними завідуючого відділом трансплантації нирок Київського НДІ урології і нефрології професора Є. Барана, тільки для лікування хронічних хворих є потреба у 625 (як мінімум!) діалізних місцях. Сьогодні ж в Україні діє близько 140 діалізних місць. Сорок з них вже давно потребують заміни. А через чотири роки апарати «штучна нирка» треба замінювати на нові.

Ця статистика враховує потребу тільки хроніків. А взагалі апарат гемодіалізу має бути як мінімум у кожній районній лікарні.

Треба сказати, що, на відміну від інших республік колишнього Союзу, Україні певною мірою пощастило. Саме на території республіки, у Києві, є підприємство, яке освоїло випуск апаратів «штучна нирка». Це — завод «Алмаз» Міноборони. Викинувши на щоглі прапор конверсії, ось уже кілька років «Алмаз» спеціалізується на виготовленні товарів медичного, екологічного призначення.

Галузеву належність я зазначив не випадково. Це свідчить про сучасну оснащеність підприємства, високий професіоналізм працюючих. Куди-куди, а в оборону гроші вкладалися великі. На оборонних підприємствах інтелектуальний потенціал дуже високий.

Але, судячи з подій останнього часу, хворим на нирки доведеться, мабуть, розпрощатися з надією на життя. Так само, як і тим, кого витягнуть з-під уламків обвалів, хто постраждає у катастрофах та аваріях. Не зрадіють і ті жителі України, яких зачепило крилом чорнобильське лихо: штучна нирка може працювати і в режимі гемосорбції — виводити з організму радіоактивні речовини.

Саме такі настрої сьогодні у колективу заводу «Алмаз». А причина — постанова Кабінету міністрів України № 212 від 18 вересня 1991 року «Про створення потужностей по виготовленню національної валюти та цінних паперів». Точніше сказати, не сама постанова (українські гроші потрібні — це аксіома), а те, як вирішується питання створення потужностей для виготовлення республіканської валюти.

Що ма на увазі?

Послухайте директора «Алмазу» В. Синицина:

— Як грім погожої днини сприйняли ми звістку, що Держоборонмаш України і державний міністр з питань оборонного комплексу і конверсії В. Антонов вирішили перепрофілювати наше підприємство з приладобудівного на підприємство для випуску цінних паперів та грошей. Причому я, як директор, був поставлений перед фактом, що звершився. У голові не вкладається: хіба це по-державному, щоб високопрофесійних приладобудівників перепрофілювати у поліграфістів? Хіба таким має бути нове мислення? А як же тоді заклики найвищих службових осіб про те, щоб конверсію проводити вдумливо, дбаючи про збереження інтелектуального і професійного потенціалу підприємств. Невже це пусті слова? А хто дасть гарантію, що виробництво грошей буде таке ж екологічно нешкідливе, як і приладобудування, оскільки від заводу до найбільшого житлового масиву столиці — Троєщина якихось 300 метрів?

Що це — рядовий конфлікт двох сторін: трудового колективу і державних чиновників? Ні, справа набагато складніша, адже йдеться про речі значно вагоміші — здоров'я нації і становлення державності. Це все одно, що вирішувати, яка нога більше потрібна людині — права чи ліва. Як же зробити так, щоб не стати інвалідом — залишитися з обома ногами?

Зрозуміло, що без пояснення іншої конфліктуючої сторони — держміністра з питань оборонного комплексу і конверсії В. Антонова — не обійтись.

— Умови нам диктує іноземна фірма, яка поставить обладнання для друкування грошей, — розповідає Віктор Іванович. — Одній з італійських фірм найбільше підходять корпуси «Алмазу». Прем'єр-міністр В. Фокін також хоче, щоб гроші друкувалися у Києві, хоча свої послуги запропонували і львів'яни. Між іншим, ми ще остаточно не зупинили свій вибір на іноземній фірмі, можливо, інша фірма уподобить інший завод. Ми також не збираємося забирати весь «Алмаз». Заберемо лише два корпуси...

Будемо сподіватися, що роблячи таку заяву, держміністр не лукавить. Наголошую на цьому тому, що керівництво «Алмазу», щоб зберегти виробництво штучних нирок, пропонувало саме такий компромісний варіант: два порожні щойно збудовані корпуси відвести під завод для друкування грошей. Енергетичне забезпечення цього підприємства бере на себе «Алмаз». Слава Богу, потужності дозволяють. «Алмаз» буде продовжувати випускати нирку. Як кажуть, і вовки ситі, і овечки цілі. Поперхав такий варіант міністерське начальство відкидало. Тож доводиться ловити держміністра на слові. Бо немає диму без вогню...

Третейськими суддями у цій справі виступають медики. Яка їхня думка?

Міністр охорони здоров'я України Ю. Спіженко:

— Штучна нирка подовжить життя десяткам тисяч людей. Цивілізоване суспільство за нинішнього екологічного стану не зможе, на жаль, обійтися без неї. Хоча в мене є зауваження щодо якості штучної нирки київського підприємства, яка поступається світовим зразкам.

А що в нас не поступається світовим зразкам? Донедавна, до війни у Перській затоці, ми думали, що радянська зброя найкраща у світі. З'ясувалося, що і це — міф. А хіба в нас є валюта, щоб закупити висококласне обладнання за кордоном? Та й чи всі соціальні прошарки населення можуть користуватися тими закордонними штучними нирками, якими обладнані деякі медичні установи в Україні? Приміром, у Москві є 62 діалізні місця у закритих закладах колишнього четвертого управління Міністерства охорони здоров'я СРСР, Головному військовому госпіталі, КДБ тощо... Треба ж, щоб апарат «штучна нирка» був і у Вапнярці, і в Жмеринці, і в дільничних сільських лікарнях.

Відтак хочеш-не-хочеш — треба орієнтуватися тільки на власне виробництво. Тим більше що «Алмаз« разом із німецькою фірмою «Фрезеніус» запланував модернізацію одномісної штучної нирки. З допомогою німців і вийдемо на світовий рівень. Звичайно, легше закрити підприємство, аніж підтягнути до світового рівня.

І закінчуючи про якість, додам, що думка спеціалістів Науково-дослідного інституту урології і нефрології дещо різниться від думки їхнього міністра.

Одне слово, щоб продемонструвати своїй дитині закон земного тяжіння, не обов'язково стрибати разом з нею з даху багатоповерхового будинку. Для цього є інші шляхи. Тож встановлення нашої державності не може відбуватися за рахунок здоров'я нації, нехтування інтелектуальним потенціалом і високопрофесійним вишколом працівників галузі, яка вважається у нас найбільш конкурентоспроможною на світовому ринку.

Як шкода, що ми іноді забуваємо народне прислів'я — «Сім раз відміряй, а раз відріж». Хіба цейтнот чи те, що іноземна фірма диктує свої умови, може бути виправданням...

Леонід БРОВЧЕНКО,
економічний оглядач «Голосу України».

16 листопада у Києві відбудеться перший (установчий) конгрес Української ліги спільних та іноземних підприємств (УЛСІП). Представники більш як 360 спільних підприємств республіки та півсотні іноземних підприємств мають утворити нове об'єднання, обрати дирекцію та голову Ліги. Що це: чергове об'єднання заради об'єднання? Чи за цим стоять більш важливі проблеми підприємництва? І що це дасть Україні? На ці та інші запитання відповідає голова ініціативного комітету щодо створення УЛСІП, генеральний директор австрійсько-українського спільного підприємства «Мінолта — Трейдінг — Україна» Сергій ПОГОРЄЛОВ.

Напередодні події

ІНВЕСТОРАМ — «ЗЕЛЕНЕ СВІТЛО»

— Погодьтеся, що сьогодні солідні західні компанії надзвичайно обачливо ставляться до реальної, а не словесної співпраці з українськими підприємцями. Їх можна зрозуміти. Відсутність узгодженого законодавства, чітких гарантій, конкретної урядової програми перетворення національної валюти на вільно конвертовану робить нинішнє підприємництво напівлегальним.

Саме тому ми і вирішили об'єднатися у Лігу, щоб якнайактивніше впливати і на законотворчість нашого парламенту, і на роботу урядових установ.

— На розробку яких законів спрямуєте, насамперед, свої зусилля та зусилля залучених до цієї роботи науковців?

— Закони про іноземні інвестиції, оподаткування СП, оподаткування окремих видів діяльності — виробництво, посередництво тощо. Усі закони, які регламентують підприємницьку діяльність, мають відповідати міжнародному законодавству.

— Спільні підприємства — це місток, через який в Україну прийдуть необхідні інвестиції, капіталовкладення, новітні досягнення науки, технології, додаткові робочі місця. Тому дуже важливо, щоб іноземні бізнесмени могли чітко орієнтуватися в економіці України, легко знайти сферу своїх інтересів. Цього, на жаль, сьогодні немає...

— Так, для ділової людини це дуже важливо. На жаль, сьогодні західних бізнесменів часто перехоплюють або нечисті на руку люди, або бюрократи. Іноземці їдуть звідсіль з думкою, що тут живуть люди, які не розуміються на економіці.

Ліга допомагатиме іноземним бізнесменам орієнтуватися в українському бізнесі, на їхнє прохання опрацьовуватиме проекти, куди б вони могли вкладати свої кошти.

— З часом у нас з'являться спільні підприємства, які захочуть вкласти валюту у великі проекти — від 3 до 40 і більше мільйонів доларів. Держава не завжди зможе асигнувати такі проекти. Ліга має якісь плани з цього приводу?

— Так. Ми плануємо організувати «Ліга-Банк», співзасновником якого виступатимуть Українська біржа, кілька СП та 12 італійських банків. Саме цей банк і буде фінансувати великі проекти, давати кредити. «Ліга-Банк» регулюватиме вклади іноземного капіталу в українську економіку. Контрольний пакет акцій має належати нам.

Вів розмову
Леонід МАТЮШАНСЬКИЙ.

З пошти відділу

ЧОМУ ТАК?

Івано-Франківське виробниче об'єднання «Промприлад» вважалося підприємством союзного підпорядкування. Але знаходиться, звісно, на території України й платить податки в місцевий та республіканський бюджети так само, як інші.

Проте Міністерство фінансів та Міністерство праці України у своїй інструкції про порядок компенсаційних виплат населенню у зв'язку з реформою роздрібних цін від 9 квітня цього року поставили наших працівників у гірші, порівняно з робітниками та службовцями підприємств і організацій республіканського та місцевого підпорядкування, умови. Саме цим викликана значна різниця в сумах компенсацій. Тобто, ми одержуємо їх набагато менше, ніж інші, а це призводить до нікому не потрібної напруженості в колективі.

Просимо службових осіб відповісти, чому ми не маємо права користуватися республіканським законодавством у питаннях соціального захисту працюючих. Адже ми теж є громадянами України.

Р. МИКИТЮК,
генеральний директор;
В. КОРШИКОВ,
голова профспілкового комітету.
Івано-Франківськ.

Наш прес-клуб

ОЧИМА ЗАРУБІЖНИХ КОЛЕГ

Купівля збагаченого урану, що міститься в радянських ядерних боєголовках, або його обмін на інші товари може стати вигідною справою для США, які могли б у безпечний спосіб пристосувати його для комерційного використання.

Якщо ми не придбаємо цей матеріал, ділки з колишнього Радянського Союзу, можливо, діючи без контролю з боку центральних властей, можуть наводнити ринки ядерного палива, яке використовується у комерційних цілях, продукцією військових програм і навіть спробувати продати сировину, придатну для створення зброї, тому, хто назве найвищу ціну.

«Нью-Йорк таймс» (США).

* * *

Лідери України, як і керівництво Казахстану, напевне, прагнуть запобігти одноосібному контролю Росії над усіма радянськими ядерними озброєннями, які можна використати з метою тиску на республіки. Давні побоювання щодо Москви з'явилися після того, як президент Росії Борис Єльцин відразу ж після провалу спроби серпневого путчу попередив ті республіки, які не вступлять до нового Союзу і на території яких проживає багато росіян, що вони можуть опинитися перед територіальними домаганнями з боку Росії.

«Гардіан» (Великобританія).

* * *

Прийняття парламентом України законів про створення власних збройних сил — це крок на шляху до незалежності. Москва тішить себе думкою, що Україна не має достатньо коштів для створення своєї армії, але українські керівники не приховують, що збираються робити це на основі частин союзної армії, що перебувають на території республіки. Не заперечуючи необхідність економічного співробітництва із Союзом, Україна вже понад рік готується до випуску власної валюти, яка, на її думку, дасть можливість захиститися від хвилі інфляції, що накрила СРСР.

«Монд» (Франція).

* * *

Спроби ЧСФР, Польщі та Угорщини добитися асоційованого членства в НАТО не мали успіху. В бесіді з главою Чехо-Словаччини президент Буш дав зрозуміти, що договір про створення НАТО не дозволяє зробити такий крок. При цьому він послався на розроблену Бейкером і Геншером концепцію зближення східноєвропейських держав, включаючи Радянський Союз, із НАТО. Вона передбачає, зокрема, проведення регулярних зустрічей представників держав—членів блоку і східноєвропейських країн. Для більшого. було підкреслено під час зустрічі, «час іще не настав».

«Вельт» (ФРН).

Експрес-новини

Спеціальний посланник ЄС в Югославії лорд Каррінгтон після переговорів з керівниками Сербії та Хорватії заявив, що задоволений перспективами закінчення громадянської війни. Він також наголосив на необхідності встановлення перемир'я до того, як до Хорватії буде направлено миротворчі сили ООН.

* * *

П'ять найбільших політичних угруповань Польщі провели переговори щодо майбутнього кабінету міністрів після того, як Геремек, якого на посаду прем'єра висунув президент Валенса, відмовився від формування коаліційного уряду. Вчора представники «п'ятірки» зустрілися з Валенсою і назвали свою кандидатуру на посаду глави кабінету. Журналістам імені кандидата не повідомили.

* * *

Голова Верховної Ради Литви Ландсбергіс, перебуваючи в Нью-Йорку, заявив, що уряд республіки має намір порушити питання у відповідних комітетах ООН про виведення радянських військ з її території.

* * *

Учора в Гавані розпочалися радянсько-кубинські переговори щодо виведення з Куби радянської військової учбової бригади.

* * *

Президент Болгарії Желев заявив у Брюсселі, що його країна має намір найближчим часом розпочати переговори щодо приєднання до ЄС як асоційованого члена.

* * *

З хорватського порту Дубровнік учора відбув пором з групою біженців. Загалом же людей, які пережили тримісячну блокаду міста, налічується близько 50 тисяч чоловік. Від'їзд групи біженців став можливим лише після укладення угоди про припинення вогню між ворогуючими сторонами.

* * *

До Камбоджі прибув принц Сіанук, який тринадцять років перебував у вигнанні. Він очолить найвищий керівний орган країни, до складу якого увійдуть представники нинішнього уряду та трьох основних опозиційних угруповань.

ЧИЙ ШЕФ ГІРШИЙ

А як у них!

Неувага і неповага до людей, в тому числі і до підлеглих, як з'ясувалося, властиві не тільки радянським бюрократам. Є такі й серед їхніх американських «колег». Підтвердженням тому став проведений у США конкурс на звання «Найгірший і найкращий начальник». Претендентів на сумнівне звання «найогиднішого боса» висували анонімно їх власні службовці. Вони і повідомили жюрі щорічного конкурсу, який проводиться і організовується Національною асоціацією працюючих жінок, про випадки самодурства і самоправства їхніх шефів.

Багато що довелося перечитати авторитетній комісії. За словами виконавчого директора асоціації Карен Нусбаум, було подано чимало свідчень сексуальних залицянь начальників до жінок-підлеглих, а також випадків дискримінації працівниць. І все-таки одноосібне лідерство серед «найгірших» відразу ж захопив один з керівників університету в місті Цінциннаті. Він розпорядився облаштувати кабінет для однієї із своїх співробітниць у приміщенні колишнього туалету, що був розташований за стіною діючого. Більше того, заради економії конторських меблів, за його ж розпорядженням, ця працівниця сім місяців друкувала ділові папери і виконувала інші обов'язки, сидячи на накритому кришкою унітазі. «Щоразу, коли хтось користувався сусіднім туалетом, я відчувала, як трясеться піді мною сидіння», — згадує вона.

На другому місці виявився біржовий маклер із Чикаго, який «забув» власну обіцянку — надати відпустку секретарці, що була на дев'ятому місяці вагітності! «Мало того, — написала вона в листі, який став одночасно заявкою на участь у конкурсі її боса, — для того, щоб завдати мені більшого болю, того ж дня він попросив мене взяти додому і почистити його костюм. У відповідь на мою обурену відмову шеф стенув плечима і сказав: «Ну, що такого в моєму проханні? Ви ж, на відміну від мене, не маєте вищої освіти». Як прокоментував цей епізод один із членів жюрі Боб Едвардз, ведучий передачі радіокомпанії «Нешнл паблік рейдіо», хотілось би знати, в якому університеті видають дипломи таким покидькам.

Звання «найкращого начальника» завоював підприємець із штату Техас Ден Берк. Одна із його співробітниць розповіла про нього і його ставлення до підлеглих: «За п'ять тижнів до народження четвертої дитини у моєї старшої доньки виявили рак. Я не могла вийти на роботу цілих чотири тижні, проте він їх оплатив. Після народження дитини я одержала ще шість тижнів оплаченої відпустки. Оце справжній бос, про якого можна тільки мріяти!». Пояснимо, що у США немає аналогічних нашій системі декретних відпусток.

Нині в СРСР конкурси «найкрасивіших» чоловіків, жінок, журналісток, манекенниць, фотомоделей, сімейних пар і бабусь з дідусями відбуваються один за одним, змінюючись і зливаючись у свідомості людей в якусь нескінченну низку. А може, варто все ж провести й аналогічне змагання начальників? У США цей конкурс став нехай слабкою, але все ж таки зброєю в руках службовців у боротьбі з викритими владою самодурами. Зовсім не всі бажають претендувати на звання «найгіршого начальника».

Олексій АГУРЕЄВ.

ЩО Ж ФІРМИ ШВЕДСЬКІ ПРОПОНУЮТЬ?

Бізнес-контакт

Днями приїжджали до Києва шведи. Але то були не звичайні туристи чи поодинокі бізнесмени. Прибули до нас представники шістнадцяти найбільших промислових і торговельних компаній північної країни — «Тетра-Пак», «Альфа-Лаваль», «Вольво», «Електролюкс», «ІКЕА», «АВВ» та інших. Прибули, звичайно, з певною метою — провести презентацію своїх компаній для українських колег. Влаштували невеличку виставку. Правда, докладно ознайомитися з діяльністю фірм через стенди з картинками і таблицями було важко. Тому представник кожної з них зробив на спеціальному семінарі ще й 40-хвилинну доповідь. До того ж шведи завжди були готові відповісти на будь-які запитання. А їх було багато. Узагальнюючи відповіді, можна сказати, що наміри гостей серйозні. Ті, хто вже має зв'язки з українськими партнерами, бажають їх значно зміцнити. Живий приклад: «Тетра-Пак» будує в Києві своє виробництво і висловлюється за розширення географії роботи.

А інші хочуть таких партнерів знайти. Декому за ці три дні вдалося це зробити, тобто вийти на рівень конкретних ділових переговорів. Щодо загальних перспектив, то після багатьох розмов із шведськими підприємцями з'ясувалося, що відкриття комерційних представництв на Україні та початок торгівлі — справа не такого вже й далекого часу. Було висловлено надію і на конвертованість нашої майбутньої національної валюти.

Приємно було почути, як представники кількох компаній досить емоційно говорили, що не хочуть бути лише експортерами своєї продукції, а бажали б працювати тут, робити довгострокові вкладення, налагоджувати спільне виробництво, допомагати вийти українським товарам на міжнародні ринки. Напевне, неабияку роль у налагоджуванні такого партнерства відіграє велика промислова виставка, можливості проведення якої обговорювались з українською стороною.

Отже, перші контакти здійснено. Сподіваймося, їх результатом будуть конкретні економічні проекти. Тим більше, що відповідальні представники солідних фірм так просто по закордонах не їздять.

Олексій ЄВСІКОВ.

Погляд

ЗАГРОЗА... ЦИВІЛІЗАЦІЄЮ

Добровольці товариства «Грінпіс» не сплять. Вони докладають максимум зусиль, щоб ще й ще раз нагадати про екологічні небезпеки сучасності. Недавно «грінпісівці» блокували дорогу у швейцарському містечку Гетхард. Цей захід проведено як акцію протесту проти руху транзитних вантажівок на об'їзних магістралях, який робить неможливим проживання людей у ближніх від трас будівлях.

Фото ТАРС.

Інформ-шоу

ОЦЕ ДЕМОКРАТІЯ!

Нещодавно по німецькому телеканалу «АРД» демонструвався новий сатиричний мультфільм із серії «Ура, Німеччина», в якому за «столом дурнів» поряд із канцлером ФРН Колем і міністром фінансів Вайгелем з'явилась постать міністра внутрішніх справ Шьойбле. Цей факт викликав різке невдоволення деяких політиків. Як зауважив радник федерального канцлера Аккерманн, він вважає це непристойним і позбавленим смаку та переконаний, що Шьойбле такого не заслужив. Тільки здається, що сам міністр не має нічого проти телевізійної сатири, в усякому разі він поки що утримується від власних коментарів.

ФАЛЬШИВА РУКА

Ім'я Штефі Граф, німецької зірки тенісу, відомо багатьом. Виявляється, що крім спортивної кар'єри вона із задоволенням бере участь у рекламуванні... італійських макаронів.

Проте, наскільки екстравагантні форми макаронних виробів далекі від золотих прикрас, настільки й ніжна рука (на фото внизу) немає нічого спільного з працьовитою долонею Штефі Граф. На думку рекламодавців, рука сьогоднішньої королеви тенісу недостатньо елегантна, тому й була дубльована іншою.

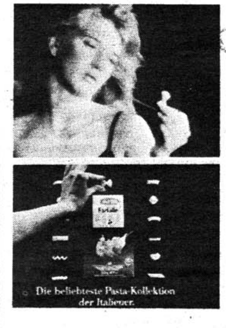
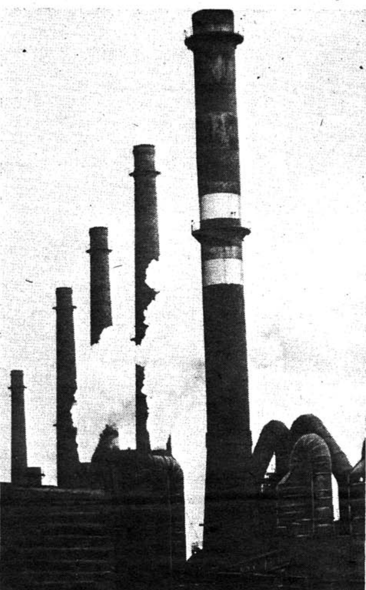

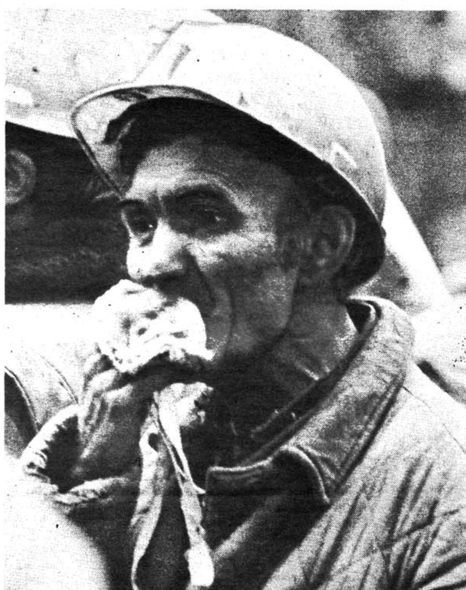
Фото з журналу «Шпігель» (ФРН).

НА БУДЬ-ЯКИЙ СМАК

Останнім часом на американському ринку з'явились нові книжки, сторінки яких окрім цікавого змісту немовби розливають, у залежності від тексту, відповідний аромат. Це сприяє сприйманню інформації двома органами чуттів: очима та носом,—і, таким чином, сильніше впливає на уяву та свідомість людини. Тираж подібних книжок уже досягає півмільйона примірників.

Але виявляється, що японці пішли ще далі. Вони створили книгу, яка може видавати різноманітні звуки завдяки розташованій в обкладинці мікросхемі. Цей факт викликав зацікавлення в німецьких підприємців, які нещодавно придбали ліцензію на право видання «звукової» книжки віршів Шіллера.

ДИМЛЯТЬ НЕ ТІЛЬКИ ГОРИ

Нещодавно телебачення вкотре показало кінофільм «Гори димлять». Красиві, неповторні пейзажі оповитих рожевим серпанком гір. Та коли перебуваєш, наприклад, у Кривому Розі, то не віриться, що є ще такі місця в Україні. Бо в Кривому Розі димлять не гори...

Вперше приїхав до цього міста ще малим. І ніяк не міг зрозуміти, чому сніг — червоний, чому біла сорочка за кілька годин набула рудуватого відтінку. Тоді це було просто незрозуміло.

Вдруге потрапив до Кривого Рогу минулого літа. Всепроникаючий, настояний на густій серпневій спеці чад — ось і всі враження. Врятувати могла тільки нічна прохолода, але тоді місто ще більше наповнювалося сажею і димом. Так коксохімічний комбінат і комбінат «Криворіжсталь» розвантажували та й, мабуть, і сьогодні розвантажують очисні установки, відкриваючи заслінки фільтрів.

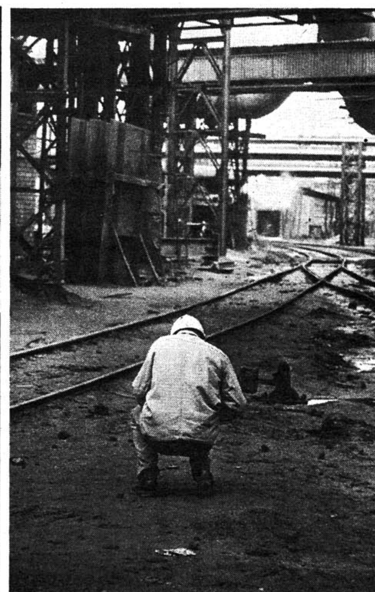
А що ж люди? Люди живуть і працюють, люди виплавляють метал, люди за мізерну зарплату гинуть за метал. Бо там, де не витримує устаткування, де розсипаються доменні печі, збудовані ще в дореволюційні роки, може витримати тільки «наша радянська людина».

Ще раз казати про те, що потрібна докорінна реконструкція підприємств та очисних установок, що потрібно збільшити зарплату і забезпечити робітникам належні умови праці, не хочеться. Все це уже не раз сказано, але... вдивіться в обличчя знайомих ще зі шкільного букваря сталеварів. Кажете, що там їх не такими малювали? Так, не такими, зовсім не такими. Вони такі, як на цих фотографіях. Такі, які є насправді.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

КОРОТКО

Указ про націоналізацію на території Грузії майна внутрішніх військ МВС СРСР підписав президент Гамсахурдіа. Згідно з цим документом республіка забирає собі всю зброю, боєприпаси, засоби зв'язку та іншу військову техніку, яку мають на озброєнні ці частини союзного підпорядкування.

* * *

Через брак коштів і технічних засобів наступного року в Латвії припиняється показ програм Центрального й Російського телебачення. Лише інколи по другому республіканському каналу транслюватимуться найпопулярніші московські телепередачі такі, як «Погляд» або «Поле чудес».

* * *

Нові поклади дорогоцінних металів виявлено в Казахстані. Тільки в Кустанайській області відкрито п'ять підземних родовищ срібла. Два з них знаходяться безпосередньо в залізорудних кар'єрах «Соколовський» та «Сарбайський». Там вирішили не чекати, доки збудують спеціалізований комплекс, і пристосували для одержання злитків срібла діючі цехи.

* * *

Сто тисяч тонн фуражного зерна передасть безплатно Естонії адміністрація Сполучених Штатів. Як повідомив помічник естонського прем'єр-міністра, його вартість становитиме 15 мільйонів доларів. Зерно потрібне для того, щоб узимку не довелося різати худобу через брак кормів.

* * *

За даними Федерації незалежних профспілок Росії, 43 відсотки сільських населених пунктів Російської Федерації не мають закладів культури. Внаслідок цього, підрахували фахівці, російська молодь за своїм інтелектуальним рівнем займає 53-тє місце у світі.

* * *

Президент Молдови Снєгур видав указ про захист споживчого ринку й посилення боротьби з крадіжками та спекуляцією в республіці. Молдовському урядові запропоновано підготувати необхідні зміни й доповнення до законодавства, які пізніше затвердить парламент.

* * *

Власний митний комітет вирішено створити в Узбекистані. Він захищатиме інтереси республіки, зокрема забезпечуватиме надходження всіх митних податків виключно до узбецького бюджету.

* * *

«Введення казахської валюти ми розглядаємо як крайній вимушений захід на той випадок, якщо інші республіки запроваджать власні гроші», — заявив на прес-конференції в Алма-Аті президент Назарбаєв. «І це буде не наш вибір», — наголосив він.

Панорама

ЯКУТІЯ: РІК СУВЕРЕНІТЕТУ

Без бучних урочистостей, у робочому режимі відзначила Якутія першу річницю прийняття Декларації про державний суверенітет.

Що ж приніс цей рік республіці, чи став її народ хоч трохи заможнішим? На ці та інші запитання відповідає Голова Верховної Ради Якутської-Саха РСР Михайло Ніколаєв. На його думку, суверенітет Якутії набув за рік правового визнання. Він зафіксований у Конституції РРФСР, а слово «автономія» здане до архіву історії.

На основі Декларації прийнято Закон про державний статус Якутської-Саха РСР. Суверенітет закріплено також у законах про власність, земельну реформу, селянське господарство тощо.

— Щодо економічного аспекту суверенітету, — сказав Голова Верховної Ради республіки, — то раніше в нашому розпорядженні були тільки чотири відсотки вартості всього, що видобувалось і виготовлялось на якутській території. Решта надходила в центр. А це 99 відсотків союзного видобутку алмазів, 100 — сурми, 30 — олова, багато золота, цінного хутра, лісу. От і маємо наслідки такої економічної політики: на Півночі десятиліттями не вирішувалися найгостріші проблеми житла, забезпечення продуктами, промисловими товарами. У такій багатій республіці жити так бідно більше не можна. Про це неодноразово говорилося на всіх рівнях, але саме після проголошення суверенітету Якутії настав час дій.

Якщо в 1990 році республіканський бюджет становив 850 мільйонів карбованців, продовжує М. Ніколаєв, то нинішнього року він досягне майже чотирьох мільярдів. Якутія нарешті почала одержувати плату за свої природні ресурси, пішли й валютні відрахування. Це дає можливість якоюсь мірою підтримувати населення у важкий час переходу до ринкових відносин. Без втручання союзних відомств ми збільшили в Якутії північні районні коефіцієнти, виділили значні кошти на науку, культуру, освіту, охорону здоров'я. І все це, повторюю, робиться за рахунок фінансів самої республіки. Таке до прийняття Декларації про суверенітет було неможливим.

13 серпня, після проголошення суверенітету, ми прийняли ще одне, надзвичайно важливе рішення — про перехід усіх державних підприємств, організацій і установ, розташованих на нашій території, у власність Якутії. Практично настав край довгочасному грабіжницькому пануванню союзних і російських міністерств і відомств, які володіли майже 85 відсотками основних фондів республіки. З 1992 року в бюджет РРФСР ми переводитимемо лише ті суми, які визначені відповідними договорами.

Рік суверенітету надав значного прискорення й зовнішньоекономічній діяльності Якутії, розповідає М. Ніколаєв. Саме проголошення надр власністю республіки привернуло увагу іноземних держав і фірм.

Багато нового з'явилося і в самій Якутії — створено Державний комітет Якутської-Саха РСР із зовнішньоекономічних зв'язків, Торгово-промислову палату, десятки спільних підприємств з фірмами Австрії, Англії, США та інших країн.

Особливо активно працюємо з нашим сусідом — Японією, хоча нестабільність у колишньому СРСР і відсутність надійних гарантій стримують ділових людей. Тому я висунув ідею «заставної політики», коли під великі іноземні кредити в заставу пропонується частина родовищ корисних копалин, яких в Якутії вдосталь. Цей проект гарантує повернення кредитів за декілька років і не має аналогів у світі.

Водночас з подібними пропозиціями, підкреслив наприкінці голова якутського парламенту, ми змінюємо характер відносин із зарубіжними компаніями, орієнтуємо їх не тільки на видобуток корисних копалин, а й на створення переробних галузей, формування соціально-побутової структури для поліпшення життя всіх народів Якутії.

Віктор ЖУРАВЛЬОВ.
Якутськ.

Фотофакт

Дедалі сутужніше стає жити рибалкам в Україні. Вже й у Дніпрі, сплюндрованому «великою хімією» та Чорнобилем, велика риба переводиться. Що ж казати про невеликі річки та озера...

А от на Сахаліні риба ще є. Кета, наприклад. І чимало, бо навіть три-п'ятикілограмових рибин, вирізавши ікру, браконьєри, викидають. Полює за ними рибінспекція, штрафує, реквізує мішки з делікатесами, та хіба всіх спіймаєш. От і цього разу, побачивши міліцейський вертоліт, любитель ікорки кинув здобич і зник у тайзі.

Нам повідомляють

НА «П'ЯТЬ З ПЛЮСОМ»

Наприкінці минулого місяця делегація Верховної Ради Казахстану відвідала Південну Корею. Візит цей відбувся на запрошення південнокорейського парламенту — Національних зборів. Про його перебіг та підсумки розповів по телефону кореспондент інформаційного агентства КазТАГ У. СЕРИКБАЄВ:

— Просто сказати, що візит пройшов успішно, було б замало. Можна стверджувати, що делегація парламенту Казахстану виконала своє завдання на «п'ять з плюсом». В результаті неодноразових зустрічей та розмов між нашими народними депутатами і їхніми колегами — членами Національних зборів досягнуто конкретних домовленостей щодо встановлення регулярних міжпарламентських зв'язків, зміцнення дружніх відносин між двома республіками. Про те, наскільки велике значення корейська сторона надавала приїзду казахських парламентаріїв, свідчить і те, що їх особисто прийняв президент Ро Де У, хоча програмою така зустріч не передбачалася. Адже згідно з існуючим тут протоколом президент не приймає парламентських делегацій. Так що це стало незвичайним прецедентом у політичному житті Південної Кореї, викликало неабиякий «переполох» у дипломатичних представництвах багатьох зарубіжних країн.

— Чим ви пояснюєте таку велику увагу до гостей з Казахстану?

— На мою думку, керівництво й ділові кола Південної Кореї враховують високий потенціал нашої республіки, яка має величезні сировинні ресурси й послідовно здійснює на своїй території прогресивні економічні реформи. Важливий і той факт, що в Казахстані проживає найбільша в Союзі корейська етнічна діаспора.

Як засвідчили зустрічі казахської делегації з керівництвом Республіки Корея, Сеул прагне до довготривалих і взаємовигідних контактів з Казахстаном у всіх сферах. А перспективи у них дійсно багатообіцяючі.

На початку нинішнього року Південна Корея надала тримільярдний доларовий кредит Радянському Союзові. Вже надійшла перша його частина — 100 мільйонів. Але колишній центр передав Казахстану з цієї суми лише п'ять мільйонів доларів, що явно не відповідає питомій вазі республіки, тій віддачі, яку дає Казахстан. Південнокорейське керівництво запевнило наших парламентаріїв: воно зробить все, щоб надалі таких диспропорцій не виникало. Було також висловлено зацікавленість щодо відкриття в столиці Казахстану генерального консульства Республіки Корея, а також організації прямого повітряного сполучення між Сеулом та Алма-Атою.

— Чи досягнуто конкретних угод про економічне співробітництво?

— Як засвідчила поїздка, ділові кола цієї країни зацікавлені у співпраці з нами. Потужний економічний потенціал Казахстану, наявність кваліфікованої робочої сили можна вдало доповнити інвестиціями, досвідом та сучасними технологіями Республіки Корея. І це, зокрема, чудово розуміють у промислово-фінансовій корпорації «Голдстар». Її представники самі запропонували казахській делегації підписати протокол намірів про взаємовигідне співробітництво. Згідно з досягнутою домовленістю, «Голдстар» передасть південнокорейському урядові обгрунтування доцільності виділення Казахстану значної частини вищезгаданого кредиту. А на ці гроші згодом відкриє на нашій території підприємства, що вироблятимуть холодильники, електронно-побутову техніку, інші товари широкого вжитку. Такий протокол з корпорацією підписано. Отже, на черзі — конкретні справи.

Розмову вів Ігор ГРУШКО.

ПІДТРИМАТИ, ЩОБ ВИЖИТИ

Хто і що закликає підтримати! Якщо це данина недавній «славній» традиції, то народ не йме вже віри будь-яким зверненням, заявам, резолюціям. Однак нові часи й демократичні віяння внесли суттєві корективи у зміст аналогічних документів, з якими рясно виступають політичні та громадські організації. Немалу увагу приділяють вони сьогодні всеукраїнському референдуму, що має підтвердити Акт проголошення незалежності України.

Скажімо, президія Національної Ради Демократичної партії України схвалює у зверненні принципову оцінку Президії Верховної Ради України щодо алма-атинської економічної угоди, яка посягала на наш суверенітет. Я б сказав, кота в мішку Україна не приймала, а точніше — кабальних умов. Щоправда, Верховна Рада, не витримавши тиску, дала Кабінету міністрів повноваження парафувати угоду.

У резолюції, прийнятій на з'їзді Соціал-демократичної партії України, що відбувся наприкінці минулого місяця, сказано: «Соціал-демократи виступають за Україну сильну своєю єдністю і багату своїм розмаїттям».

Коментар

У зв'язку з проведенням референдуму до киян та трудових колективів міста звернулись учасники «круглого столу» Київради, у якому брали участь представники незалежних профспілок, ДПУ, УРП, СДПУ, ПДВУ, ЛДС, УСС, ПЗУ. «У цей нелегкий час, — говориться у зверненні, — ми просимо вас утриматися від проведення страйків до 1 грудня, хоча й розуміємо, що ви маєте на них повне моральне право. Ми віримо у ваше розуміння того, що кожне порушення громадського миру в Києві може негативно вплинути на результати референдуму не тільки в нашому місті, а й у всій Україні».

Отже, у важкі часи стала Україна на шлях здобуття незалежності. Економіка її зруйнована. Природні багатства похижацькому пограбовані. Стан навколишнього середовища загрожує генофонду нації. Працьовитий миролюбний народ живе в умовах, недостойних цивілізованої людини. Отож, щоб вижити, треба неодмінно підтримати незалежність України. Така думка переважної більшості партій і громадських рухів України.

Володимир РУБЧАК.

Україна єдина, неподільна

Є СУМНІВ — ПЕРЕВІР

Ця «Заява» Одеської організації Української республіканської партії, опублікована 29 жовтня в газеті «Чорноморська комуна», нагнала, коли відверто, страху на багатьох. «Голова Одеської облради,— говориться у заяві,— активізував переговори з проімперськи настроєним керівництвом Криму, Миколаївської, Херсонської, Запорізької, Дніпропетровської областей, спрямовані на відрив від України південних територій. Під прикриттям автономії виношуються плани створення так званої Новоросії, Причорноморської Республіки».

У «Заяві» висловлено заклик до всіх жителів Одеси й області, інших причорноморських областей, «кому дорогі мир та громадський спокій, вийти до будинку Одеської обласної Ради, щоб дати відсіч сепаратистам».

Що ж відбувалося в залі облвиконкому?

А. Маслов, заступник голови Верховної Ради Кримської АРСР:

— Наша республіка й південне Причорномор'я мають багато чого спільного, між ними завжди були тісні економічні, культурні зв'язки. Останнім часом, на жаль, вони почали розлагоджуватися. Ось і вирішили зібратися, щоб віднайти механізм взаємодій, що слугували б розв'язанню нагальних проблем.

Але ні про яке автономне південноукраїнське об'єднання мови не було. Навпаки, ми заявили, що маємо бути у складі однієї держави — Україні.

Щоб розвіяти сумнів, активістам УРП краще, мабуть, було б не із скороспішними заявами виступати, не до пікетування людей закликати, а сісти з тими ж депутатами за один стіл та спокійненько й вияснити все. Для себе.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Точка зору

ПРО «НАЦІОНАЛЬНУ ІДЕЮ»

Не так давно у програмі УТ «Хто ми...» один з лідерів соціал-демократичної партії з Одеси (прізвище не запам'ятав) сказав, що в центрі поняття про незалежність ставиться національна ідея, ми ж — за права людини, особистості.

Тож треба усім чітко визначитись: що ж таке національна ідея?

Це сьогодні не ідея однієї нації, приміром, в Україні української. Є різниця між поняттями «нація» і «національність». В Україні проживають люди більше ніж ста національностей. Але парламент у них один — національний український парламент. Тобто, народний, в якому діють народні депутати. Так у всьому світі («Національні інтереси США», «Національні гвардійці Швейцарії» тощо).

Тому національна українська ідея — це сьогодні ідея людей усіх національностей, які населяють Україну.

Це істотне питання! Без його розуміння буде плутанина, грубі обмани, політичне шарлатанство. Навіть розумні люди, як той одеський с.-д., бояться, як чорт ладану, слова «національний». Є такі й у Верховній Раді...

Іван ВАЛЬКО,
політолог, професор, доктор філософських наук.

Від редакції. Ми готові продовжити розмову на цю тему і запрошуємо до участі в ній читачів.

СТВЕРДЖУЄМО СВОБОДУ

ГОРБАЛЬ Микола Андрійович, народний депутат Київської міськради, голова Київської крайової організації Української республіканської партії (УРП). Музикант. Викладав естетику в сільгосптехнікумі на Тернопільщині.

Автор збірок віршів «Коломийки для Андрійка» (США, 1981 р.), «Деталі піщаного годинника» (США, 1984 р.), численних поетичних і публіцистичних публікацій у Франції, Англії, Польщі. Почесний член канадського Пен-клубу.

— Більшість членів УРП — колишні репресовані. Чому так сталося? Коли?

— Я так не говорив би. На сьогодні республіканська партія нараховує більше шести тисяч членів. Серед них репресованих не так і багато. Ми виросли на терені «Української громадянської групи сприяння виконанню гельсінських угод» (1976—1988) і «Української гельсінської спілки» (1988—1990). Саморозпустилися на з'їзді, який проходив у квітні минулого року. І, до речі, стали першою офіційно зареєстрованою партією на Україні. Хоч, правду кажучи, саме слово партія мені не подобалося, викликало алергію. Ліпше було б називатися правозахисною організацією, яка у своїй програмі ставить завдання щодо розв'язання найпекучіших проблем нашого життя. Але так вирішив з'їзд, така вимога часу.

Окремі наші лідери і справді в минулому — політв'язні. Це, насамперед, Левко Лук'яненко, брати Богдан і Михайло Горині, Олесь Шевченко, я 16 років відбував покарання у радянських концтаборах. Багато було засуджено за тими статтями, які сьогодні скасовані за непотрібністю, і ми реабілітовані, хоча значній кількості правозахисників фабрикували й кримінальні злочини. Оці статті й досі «висять» на нас. Просто в епоху брежневсько-сусловського застою ми, на відміну від інших, виступили проти національних утисків, не мирилися з тим, що права людини були загнані у глухий кут.

Сьогодні ми — парламентська партія. Серед нинішніх членів УРП є чимало депутатів Верховної Ради УРСР: Левко Лук'яненко, Богдан і Михайло Горині, Олесь Шевченко, Левко Горохівський, котрий очолює в Тернополі осередок республіканської партії та інші. Ще більше маємо депутатів обласних, міських і районних Рад.

— Мета кожної партії — влада. Якщо завтра, приміром, УРП візьме владу у свої руки, то які владні структури, які зміни ви запропонуєте Україні?

— Про це досить чітко сказано у нашій програмі: «УРП домагається створення Української незалежної соборної держави як неодмінної умови політичного, економічного, культурного відродження, консолідації та самопоступу народу України, піднесення його добробуту, утвердження демократичного ладу та розвиток громадянського суспільства, виведення України з міжнародної ізоляції й посідання гідного місця серед вільних народів світу».

Ми стверджуємо абсолютну цінність життя, свободи, самобутності людини і кожної нації; вважаємо, що гарантією життя людини та кожної нації є демократичний суспільний лад зі свободою економічної діяльності, рівноправності різних форм власності, ринковим регулюванням та здоровим природним середовищем, що все разом забезпечує сприятливу суспільну атмосферу і високий рівень добробуту народу задля самовідтворення та постійного духовного розвитку. Вважаємо, що свобода людини повинна забезпечуватися додержанням міжнародних правових норм, демократичним державним ладом та розвинутим громадянським суспільством. Свобода нації забезпечується потужністю її потенціалу та системою міжнародних угод.

Щодо політичної системи відновлення державності, то тут і намагання створити нову Конституцію України, визнання того, що в Українській державі всі міжнародні законодавчі акти набирають чинності лише після їх ратифікації Верховною Радою республіки.

— Якщо УРП ставить завдання стати масовою партією, то якими методами це буде зроблено?

— Звичайно, одна з цілей УРП — кількісно зростати; хоч це й нелегко. Сьогодні реальність така: ми чудово розуміємо — масовість не завжди добре.

Більшість серед нас — інтелігенти. Прикро, що мізерна кількість селян. На них, мабуть, найменший вплив маємо. Дивуватися цьому нічого: сімдесят років радянської пропаганди не минули марно. Село закріпачене, духовно і політично в тому числі. Тому там важко пробивають шлях демократичні перетворення. Виняток становлять хіба що ті, хто конфліктує з «новою сільською буржуазією» — апаратом. А взагалі, рабська психологія, слід визнати, сьогодні не влаштовує багатьох.

Вів бесіду
Валерій ЛАЗАРЕНКО.

На фото: Микола ГОРБАЛЬ.

Підводні течії

І СНИТЬСЯ АВТОНОМІЯ

Гадаю, єдиною підставою для намагань одірвати Крим од України є незначне переважання там чисельності російського населення над українським та татарським.

Одразу після проголошення незалежності України почалась гарячкова робота по створенню нових автономій. Це, передусім, Новоросія, яка має охопити все українське Причорномор'я: Одеську, Миколаївську та Херсонську області, і, таким чином, позбавити незалежну Україну в доступу до Чорного моря, ліквідувати флот України. Щоб приспати пильність українського суспільства, ведуться заспокійливі розмови, що мається на меті лише культурна автономія, хоча українців там 3,5 мільйона, а росіян — менше 1 мільйона. Далі проголошено про скликання так званої Донецької асамблеї для створення автономії, в яку має потрапити Луганська, Донецька, Запорізька та Дніпропетровська області, де українців загалом проживає 8,4 мільйона, а росіян — 6,2 мільйона. Або як не вийде більша, то хоча б Криворізько-Донецька автономія (тут проживає 2,7 мільйона українців і 2,37 мільйона росіян).

Отож, схема діяльності по створенню автономій, дестабілізації обстановки, протиставлення різних угруповань однакова на всіх територіях національних республік. Така подібність не може бути випадковою. Неважко зрозуміти, що в цьому зацікавлені прибічники тоталітарної держави, які переконалися, що демократичним шляхом неможливо повернути до імперії, тож залишається спробувати ловити рибку в каламутній воді загальних чвар і розбрату.

Всі народи, партії, рухи і спілки України повинні об'єднатися в ім'я найвищої мети: не допустити розвитку процесів, що ведуть до громадянської війни, ліквідації демократії та відновлення тоталітаризму. В ім'я збереження незалежної демократичної України потрібно будь-що зірвати задуми автономістів.

Олександр ЛУКАШ,
кандидат технічних наук.
Київ.

Національна школа

ПОВЕРНЕННЯ

«Враховуючи потребу в висококвалифікованих кадрах для управління державою та репрезентації України на міжнародній арені... відновити діяльність Києво-Могилянської академії в місті Києві на її історичній території як незалежного вищого навчального закладу...»

(З розпорядження Голови Верховної Ради України № 1570-XII від 19.IX-91 р.)

Значення події, яка стоїть за цими словами, оцінять лише нащадки. Відроджується не просто славетний навчальний заклад, відроджується колишня слава України. Страдницькою була путь до дня відновлення Києво-Могилянської академії. Вона пролягла через боротьбу, зневіру, біль, відчай, надії сподвижників. Гітлерівці в будинку-музеї Льва Толстого в Ясній Поляні влаштували конюшню, більшовики в аудиторіях Києво-Могилянської академії облаштували казарми. На щастя, часи безумства минають. На Подолі знову ренесанс. Наступної осені відроджена академія прийме своїх перших неоспудеїв. В добру путь, академіє!

Фото Василя АРТЮШЕНКА

УСЕ почалося з добродійства Гальшки Гулевичівни, дружини Стефана Лозки, повітового маршалка й земського судді в Мозирі. Передаючи в дар величезний шмат землі на Подолі, вона зауважила, що на ній мають бути збудовані школа, монастир і готель для приїжджих. Дуже скоро цей культурно-освітній почин знайшов підтримку гетьмана Петра Конашевича-Сагайдачного, який подарував Богоявленському братству значну суму грошей, а потім вписався до нього сам і вписав усе запорозьке військо. Так, власне, постала Братська школа, що згодом переросла в Києво-Могилянську академію. Серед її вихованців були сотні визначних політичних, наукових, культурних, релігійних діячів України і всієї Східної Європи. Досить лише зазначити, що в Києво-Могилянській академії здобули освіту гетьмани Іван Виговський, Іван Мазепа, Пилип Орлик, Павло Полуботок, Іван Самойлович, Юрій Хмельницький. Тут училися Григорій Сковорода і Михайло Ломоносов, Микола Бантиш-Каменський і Петро Гулак-Артемовський, Григорій Полетика і Симеон Полоцький, Петро Прокопович і Дмитро Трощинський, Дмитро Туптало і Олександр Безбородько та багато інших визначних людей свого часу.

Студентам, які приїздили вчитися до Києва, не тільки з України, а й з багатьох країн світу, читали лекції найвидатніші тогочасні професори. Випускники здобували фундаментальну підготовку в галузі гуманітарних, природничих, філософських та богословських наук, а також оволодівали декількома європейськими мовами.

У другій половині XVIII століття українська інтелігенція порушувала питання про перетворення Києво-Могилянської академії на університет. Але уряд самодержавної Російської імперії дивився на такі проекти несхвально і на початку XIX століття взагалі закрив цю вищу школу європейського значення. Відтоді приміщення академії використовувалося різними закладами та установами, часто далекими, за своїми цілями, від ідеалів гуманізму й просвітництва.

Якщо уважно придивитися до традицій Києво-Могилянської академії, то легко зауважити, що її характеристики, відзначувані багатьма дослідниками, цілком придатні для сучасного переосмислення і впровадження у практику. Насамперед це був громадський заклад, бо все освічене українське громадянство брало в його житті активну участь. Тут панувала дружба і терпимість до чужинців. В академії вчилися і працювали українці з усіх історичних земель, тобто принцип соборності дотримувався і тоді, коли ще питання про єдність України виглядало проблематичним. При пануванні загальнолюдських ідеалів і демократичному потенціалі цієї вищої школи все-таки виразно окреслювався її елітарний характер. Нарешті, всім своїм складом і духом вона тяжіла до вирішення практичних, актуальних для суспільності, завдань. І навіть проблема релігійної толерантності, хоч і не завжди геть успішно, але таки розв'язувалася. Все це, не можемо не погодитися, виглядає по-сучасному привабливо. Тому Українська наукова асоціація у своїй заяві від 11 вересня 1990 року висловилася за відновлення на базі колишньої Києво-Могилянської академії вищого навчального закладу загальноєвропейського значення зі збереженням історичної назви.

Комісія, сформована спільною постановою Президії АН України та виконкому Київської міської Ради народних депутатів, також дійшла висновку про доцільність використання всього комплексу споруд академії як приміщення оновленого навчального закладу. Музейна ж частина комплексу Державного історико-архітектурного заповідника «Стародавній Київ», функціонуватиме для відтворення історико-культурного фону, підтримуватиме атмосферу глибокої традиції новітнього університету.

Цю ідею поділяють чимало наукових організацій і товариств, освітніх установ, широких кіл української інтелігенції, студентства та й просто людей, небайдужих до майбутнього нашої незалежної держави. Такий університет міг би поєднати переваги європейської та американської сучасних систем вищої освіти з плідною і досі актуальною в багатьох моментах традицією Києво-Могилянської академії.

Досить чітко намітилися чотири концепції майбутнього навчального закладу. За першою з них він мав би стати місцем суто українознавчих студій, своєрідним оазисом національної культури, включно з підготовкою студентів у цих напрямах. Намір заслуговує схвалення, і, очевидно, такий центр непогано було б мати. Однак чи не логічніше його звести на базі вже наявних на Україні академічних інститутів — історії, літератури, мистецтвознавства, фольклору, мовознавства і т. ін.?

За другою концепцією тут слід створити артистично-мистецький заклад, де панував би дух вільної творчості і змагання різних шкіл. За суттю це не викликає знову-таки жодних істотних заперечень. А от з погляду практичної доцільності, то виникає сумнів, чи Україна справді нині відчуває найбільший брак саме такого П'ємонту?

Представники точних і технічних наук, посилаючись на те, що на Україні саме ці науки розвинуті найкраще, пропонують зосередити увагу в майбутньому університеті саме на них, мовляв, це могло б зацікавити більшу кількість зарубіжних студентів. Проте й тут маємо кілька серйозних заперечень. Справді, наші вузи готують непоганих фахівців точних і технічних наук. То навіщо створювати ще один інститут такого спрямування, розпорошуючи при цьому і так небагату, але вкрай потрібну сучасну матеріально-технічну базу (лабораторії, зразки сучасних технологій і т. ін.). Чи не краще зосередити наявні можливості в кількох діючих політехнічних інститутах? До того ж, щойно створено Інженерну академію України. Проте в майбутньому, коли Києво-Могилянська академія стане на ноги, до цієї ідеї можна і треба повернутися знову.

Прихильники четвертої концепції вважають, що це мав би бути сучасний незалежний університет. Але який? І тут постає низка важливих питань.

Виходячи із сучасної ситуації в розвитку України, можна констатувати, що вже сьогодні (а особливо пекучо це виявиться в найближчі роки) існує потреба у високо і всебічно підготовлених людях, котрі могли б повноцінно представляти Україну як державу на міжнародній арені, глибоко аналізувати процеси розвитку світового співтовариства і відповідно інформувати уряд та парламент республіки, різні фірми, корпорації, асоціації і т. ін. Існує також потреба у висококваліфікованих радниках для структур влади різного рівня тощо. Крім того, необхідно знайомити цивілізований світ з нашою державою і через надання іноземним студентам високої освіти на терені республіки. Слід зважити на те, що в майбутньому, обійнявши впливові посади у своїх країнах, вони залишаться прихильниками України, що, як свідчить світовий досвід, є важливим чинником ефективності міжнародних відносин.

Гадаю, що поперваз підготовку студентів доцільно почати за програмами трьох факультетів — гуманітарних наук (спеціалізація з філософії, історії, літератури і мистецтва, релігії і міжконфесійних теологічних студій, антропології); природничих наук (спеціалізація з екології, радіології та біології) і суспільних наук (спеціалізація з економіки, філософії, правознавства, історії, політології, соціології). Причому акцент робити як на загальних для всього світу проблемах, так і на суто українських, але таких, що мають всепланетарне значення, приміром, наша трагічна чорнобильська сторінка. В майбутньому коло спеціальностей буде поступово розширюватися.

Навчання вестиметься українською й англійською мовами. Вступати до Києво-Могилянської академії зможуть особи, котрі успішно закінчили не менше одного-двох курсів будь-якого вузу (тобто за новою концепцією освіти на Україні — молодші спеціалісти; для іноземних студентів будуть розроблені спеціальні вимоги) і вільно володіють мовами навчання. Студент здобуватиме грунтовну освіту з обраного фаху, освоїть комп'ютерну та іншу сучасну техніку, оволодіє принаймні ще однією іноземною мовою, а також, незалежно від основної спеціалізації, дістане всебічну загальногуманітарну підготовку. Строк навчання — 4 роки, з правом захисту кандидатської дисертації. Підготовка певних спеціалістів диктуватиметься потребами Української держави. До викладання залучатимуться найвідоміші вітчизняні вчені, а також авторитетні професори зарубіжжя.

У формуванні програм, побудові навчальних курсів та методиці викладання застосовуватимуться переваги як європейської вищої школи (системність обов'язкових програм), так і американської (альтернативність вибору курсів, постійний контроль за якістю навчання, безпосередність і регулярність контактів професури зі студентами, активна наукова діяльність викладачів).

Хто ж фінансуватиме діяльність Києво-Могилянської академії та керуватиме нею?

Утворюється ... рів, до якої ... Верховна Ра... ністрів Укра... ва, установ... творчі спілки... нізації і т. і... з-за кордону... печуватиме ... тримку акаде... ватиме роб... Наукову дія... сорів, викла... тів координ... Навчання пл... реважно здій... рони, зацікав... ці відповідн... сам кандида... обхідно пер... систему сти... для дуже о... дентів.

Будь-який ... ту досягає ... професури, ... визначає рі... студентів. ... складне, ... вирішить ... но вимогли... ши профес... кий склад, ... чи так з... leave — то... ку професо... верситетів, ... шість із ни... два курси ... інших краї... Києво-Моги... за зразком ... ситетів, ма... тенсиві ... ницька ... умови для ... визнання в... А з іншог... справжню ... подолавши ... тотніших х... на Україні...

У Києво-... демії актив... муть комп... вані дос... Інститут ... студій, Інс... ства, Інсти... рики, Інсти... Інститут п... африкансь... тут Азії та... Слід додат... аспори во... інтелектуа... ни мають ... зок з різ... ми, науко... державним... гатьох ... в розбу... бути неоці... вести бод... Зусиллями ... доктора Б... професора ... раїнська ... в принци... спільний ... ським уні... восьмеро ... професорі... кої акаде... 1992 році ... семестри ... дови про... вчання ... центру ос... лише пер... важливої ... сподіваєм... нокровних ... котрі за ... долею оп... землею.

Владу ... утримують ... лою своєї ... Україна ... свої руки ... обхідно ... щоб вон... майбутнь... завдання ... щоб прос... то переб... щоб збуд... ній і бага... диції мод... університ...

Б... доктор... ук, ... тор ві... по від... ситету ... ка ака...

створювати ще один інститут такого спрямування, розпорошуючи при цьому і так небагату, але вкрай потрібну сучасну матеріально-технічну базу (лабораторії, зразки сучасних технологій і т. ін.). Чи не краще зосередити наявні можливості в кількох діючих політехнічних інститутах? До того ж, щойно створено Інженерну академію України. Проте в майбутньому, коли Києво-Могилянська академія стане на ноги, до цієї ідеї можна і треба повернутися знову.

Прихильники четвертої концепції вважають, що це мав би бути сучасний незалежний університет. Але який? І тут постає низка важливих питань.

Виходячи із сучасної ситуації в розвитку України, можна констатувати, що вже сьогодні (а особливо пекуче це виявиться в найближчі роки) існує потреба у високо і всебічно підготовлених людях, котрі могли б повноцінно представляти Україну як державу на міжнародній арені, глибоко аналізувати процеси розвитку світового співтовариства і відповідно інформувати уряд та парламент республіки, різні фірми, корпорації, асоціації і т. ін. Існує також потреба у висококваліфікованих радниках для структур влади різного рівня тощо. Крім того, необхідно знайомити цивілізований світ з нашою державою і через надання іноземним студентам високої освіти на терені республіки. Слід зважити на те, що в майбутньому, обійнявши впливові посади у своїх країнах, вони залишаться прихильниками України, що, як свідчить світовий досвід, є важливим чинником ефективності міжнародних відносин.

Гадаю, що попервах підготовку студентів доцільно почати за програмами трьох факультетів — гуманітарних наук (спеціалізація з філософії, історії, літератури і мистецтва, релігії і міжконфесійних теологічних студій, антропології); природничих наук (спеціалізація з екології, радіології та біології) і суспільних наук (спеціалізація з економіки, філософії, правознавства, історії, політології, соціології). Причому акцент робити як на загальних для всього світу проблемах, так і на суто українських, але таких, що мають всепланетарне значення, приміром, наша трагічна чорнобильська сторінка. В майбутньому коло спеціальностей буде поступово розширюватися.

Навчання вестиметься українською й англійською мовами. Вступати до Києво-Могилянської академії зможуть особи, котрі успішно закінчили не менше одного-двох курсів будь-якого вузу (тобто за новою концепцією освіти на Україні — молодші спеціалісти; для іноземних студентів будуть розроблені спеціальні вимоги) і вільно володіють мовами навчання. Студент здобуватиме грунтовну освіту з обраного фаху, освоїть комп'ютерну та іншу сучасну техніку, оволодіє принаймні ще однією іноземною мовою, а також, незалежно від основної спеціалізації, дістане всебічну загальногуманітарну підготовку. Строк навчання — 4 роки, з правом захисту кандидатської дисертації. Підготовка певних спеціалістів диктуватиметься потребами Української держави. До викладання залучатимуться найвідоміші вітчизняні вчені, а також авторитетні професори зарубіжжя.

У формуванні програм, побудові навчальних курсів та методиці викладання застосовуватимуться переваги як європейської вищої школи (системність обов'язкових програм), так і американської (альтернативність вибору курсів, постійний контроль за якістю навчання, безпосередність і регулярність контактів професури зі студентами, активна наукова діяльність викладачів).

Хто ж фінансуватиме діяльність Києво-Могилянської академії та керуватиме нею? Утворюється рада фундаторів, до якої можуть увійти Верховна Рада й Кабінет міністрів України, підприємства, установи, товариства, творчі спілки, релігійні організації і т. ін. (з України та з-за кордону). Вона й забезпечуватиме фінансову підтримку академії та контролюватиме роботу ректорату. Наукову діяльність професорів, викладачів та студентів координує вчена рада. Навчання платне, оплату переважно здійснюватимуть сторони, зацікавлені в підготовці відповідних фахівців, або сам кандидат у студенти. Необхідно передбачити також систему стипендій і грантів для дуже обдарованих студентів.

Будь-який університет світу досягає визнання якістю професури, що насамперед й визначає рівень підготовки студентів. Це питання дуже складне, і його [illegible] вирішити тільки [illegible]відно вимогливо укомплектувавши професорсько-викладацький склад, а й використовуючи так званий sabbatical leave — тобто річну відпустку професорів західних університетів, під час якої більшість із них викладає один-два курси в університетах інших країн. Крім того, в Києво-Могилянській академії, за зразком західних університетів, має провадитись інтенсив[illegible]еоретична і [illegible]підницька [illegible]бота, що ст[illegible]ить умови для завоювання нею визнання в науковому світі. А з іншого боку, наблизить справжню науку до студента, подолавши цим одну з найістотніших хиб існуючої тепер на Україні вищої освіти.

У Києво-Могилянській академії активно функціонуватимуть компактні цілеспрямовані дос[illegible]і підро[illegible] — Інститут [illegible]дноєвро[illegible]ських студій, Інститут слов'янознавства, Інститут проблем Америки, Інститут східних країн, Інститут проблем розвитку африканських держав, Інститут Азії та Австралії і т. ін. Слід додати, що українці діаспори володіють потужною інтелектуальною силою. Вони мають розгалужений зв'язок з різними університетами, науковими установами, державними чинниками багатьох к[illegible]. І їхня [illegible]омога в розбудові академ[illegible] може бути неоціненною. Досить навести бодай один приклад. Зусиллями, в першу чергу доктора Богдана Оришкевича, професора Івана Фізера, Українська наукова асоціація, в принципі, вже узгодила спільний проект з Колумбійським університетом, за яким восьмеро молодих майбутніх професорів Києво-Могилянської академії прибудуть у 1992 році до Америки на два семестри для вивчення побудови програм і систем навчання цього славетного центру освіти. Гадаю, що це лише перша ластівка тої важливої допомоги, якої ми сподіваємося від наших єдинокровних братів і сестер, котрі за злою українською долею опинилися поза рідною землею.

Владу беруть силою, а утримують культурою. Силою свого нескореного духу Україна нині бере владу в свої руки. І вже сьогодні необхідно разом дбати про те, щоб вона утримала її і в майбутньому. Отже, наше завдання полягає не в тому, щоб просто відбудувати, просто перебудувати, а в тому, щоб збудувати на нашій славній і багатостраждальній традиції модерний європейський університет.

В'ячеслав БРЮХОВЕЦЬКИЙ,
доктор філологічних наук, директор-організатор виконавчої дирекції по відродженню Університету Києво-Могилянська академія.

Національна школа

...ОВЕРНЕННЯ

БУЛИ ПРОРОКИ І В МОЇЙ ВІТЧИЗНІ

Спогади про майбутнє

Упродовж усього XVIII століття Києво-Могилянська національна школа репрезентувала в Росії вищу науку і мала універсально-освітнє значення для всієї імперії, «постачаючи» її своїми вихованцями, які ставали просвітителями-освітянами за духом своєї рідної альма-матер.

У 1701 році на вимогу Петра І до Москви направляють 6 викладачів Києво-Могилянської академії, а потім за указом Синоду цей «ритуал» проводився щ... до 1762 року ... фесорів та вч... правлено близ... не враховуюч... вказаний пері... академія перех... з них 18 — ... ванці. А з 25 ... навчалися в К... кій академії.

Вихованці ... кої вищої шк... хівниками і ... закордонних ... сіях.

Це уривок із книги професора Василя МИКИ... раїнські студенти і професори. Києво-Могилянсь... незабаром побачить світ. До цього унікального... досі невідомі матеріали, факти, свідчення очев... нальні традиції Києво-Могилянської академії, в... лізацію, становлення української ментальності... пейському контексті.

Варіанти

БУДНІ «КИЇВСЬКИХ АФІН»

ЖОДНА з подій духовного життя сьогоднішньої України не може зрівнятися з цією хвилиною. Відродження Києво-Могилянської академії покликане відновити вікові традиції наукової думки в Україні та повернути народові почуття людської і національної гідності.

Урочиста презентація Києво-Могилянської академії — лише пролог до становлення нового, міжнародного за статусом, навчального закладу. Тепер розпочинаються будні. Найперше, треба визначитися з варіантом організації навчального процесу. І тут небезпечна спокуса відновлювати академію структурно якомога ближчою до тодішньої, часів її розквіту на початку XVIII століття, або утворювати на її заповідній території звичайний університет.

Особливо викликають заперечення пропозиції розгорнути в новому навчальному закладі природничі кафедри. Хіба не ефективніше використати для цього базу Київського політехнічного інституту, відповідних факультетів Київського держуніверситету та інших вузів республіки? Навіщо розгортати лабораторії, які поглинуть левову частку виділених коштів та площ, та ще й у такому унікальному історичному закладі, перетворюючи його на ординарний технологічний коледж?

Досить штучно виглядає й спроба прив'язати чорнобильську проблему та й екологію взагалі до навчальних програм Києво-Могилянської академії. Знову ж таки, як на мене, доцільніше для цього використати хімічні, біологічні, радіофізичні факультети вже існуючих на Україні вузів, відкривши при них спеціалізацію з конкретних екологічних напрямів. До того ж, у нашій республіці є ряд науково-дослідних інститутів, які займаються саме цією проблематикою.

Поки що не зовсім зрозуміло, як здійснюватиметься набір спудеїв. Запропонований варіант — приймати друго-, третьокурсників, які прекрасно зарекомендували себе у вузах, де навчаються, навряд чи прийнятний. Думаю, що на Україні знайдеться не так вже й багато вищих навчальних закладів, які погодяться віддавати найкращих своїх студентів академії. Інша справа, коли б її вступниками ставали випускники інститутів та університетів. Як на мене, тут треба максимально використати престижність майбутнього навчального закладу.

Ще одна проблема — переселення Київського вищого військово-морського політичного училища. Це можна зробити в межах Подолу. Там же, на Контрактовій площі, майбутні педагоги-психологи військово-морського флоту могли б переселитися в цілком пристойні корпуси, які мало чим поступаються нинішнім.

Що ж студіюватимуть у академії новітні спудеї? Латинську, старогрецьку та інші європейські мови, вивчатимуть історію України, філософію, літературу, теологію і т. ін. Особливо ретельним має бути добір претендентів, які після закінчення звичайного вузу виявили інтерес до української культури.

Незалежній державі потрібні будуть високоосвічені дипломати і радники, які б добре знали мови, історію, культуру тих народів, де їм доведеться репрезентувати Україну. Крім того, потрібні свої американологи, канадологи, германологи тощо, які б добре орієнтувалися у світовій політиці, культурі, релігії, і могли б у будь-який час дати парламенту чи уряду України потрібну консультацію чи інформацію. Саме з такою метою існує, наприклад, Інститут США в Москві. Можливо, згодом до структури Києво-Могилянської академії влився б і Український інститут міжнародних відносин.

Відновлення незалежності України ставить на порядок денний і вивчення власної історії в значно ширших хронологічних межах. Незважаючи на повернення всього кла...

ГОЛОС України

...да фундато-
...жуть увійти
Кабінет мі-
підприємст-
товариства,
лігійні орга-
України та
она й забез-
нсову під-
а контролю-
ректорату.
ть профе-
та студен-
чена рада.
оплату пе-
атимуть сто-
в підготов-
ахівців, або
тудентів. Не-
ити також
й і грантів
ваних сту-

верситет сві-
ання якістю
асамперед й
підготовки
итання дуже
його ...жна
ськи ...від-
омплектуван-
о-викладаць-
икористову-
sabbatical
чну відпуст-
ахідних уні-
ас якої біль-
кладає один-
ніверситетах
Крім того, в
кій академії,
дних універ-
вадитись ін-
чна і ...ід-
що ст...ить
вання нею
ковому світі.
, наблизить
до студента,
дну з найс-
нуючої тепер
ї освіти.
лянській ака-
нкціонувати
цілеспрямо-
ідро... и —
євро...ських
слов'янознав-
роблем Аме-
хідних країн,
м розвитку
ржав, Інсти-
ралії і т. ін.
українці ді-
ть потужною
силою. Во-
ужений зв'я-
університета-
установами,
никами ба-
хня ...омога
кадем... може
. Досить на-
ін приклад.
ршу чергу
Оришкевича,
Фізера, Ук-
асоціація,
не узгодила
з Колумбій-
том, за яким
их майбутніх
о-Могилянсь-
рибудуть у
ерики на два
вчення побу-
систем на-
славетного
адаю, що це
ластівка той
ги, якої ми
наших єди-
ів і сестер,
українською
поза рідною

силою, а
льтурою. Си-
реного духу
бере владу в
сьогодні не-
бдати про те,
мала її і в
Отже, наше
не в тому,
удувати, прос-
, а в тому,
нашій слав-
дальний тра-
європейський

В'ячеслав
ВЕЦЬКИЙ,
огічних на-
ор-організа-
ої дирекції
ню Універ-
-Могилянсь-

БУЛИ ПРОРОКИ І В МОЇЙ ВІТЧИЗНІ

Спогади про майбутнє

Упродовж усього XVIII століття Києво-Могилянська національна школа репрезентувала в Росії вищу науку і мала універсально-освітнє значення для всієї імперії, «постачаючи» її своїми вихованцями, які ставали просвітителями-освітянами за духом своєї рідної альма-матер.

У 1701 році на вимогу Петра I до Москви направляють 6 викладачів Києво-Могилянської академії, а потім за указом Синоду цей «ритуал» проводився щорічно. Від 1701 до 1762 року на посади професорів та вчителів було направлено близько 100 осіб, не враховуючи студентів. За вказаний період Московська академія пережила 21 ректора, з них 18 — київські вихованці. А з 25 префектів — 23 навчалися в Києво-Могилянській академії.

Вихованці Києво-Могилянської вищої школи служили духівниками і причетниками при закордонних посольствах і місіях.

Це уривок із книги професора Василя МИКИТАСЯ «Давні українські студенти і професори. Києво-Могилянська академія», яка незабаром побачить світ. До цього унікального твору ввійшли досі невідомі матеріали, факти, свідчення очевидців про національні традиції Києво-Могилянської академії, вплив її на цивілізацію, становлення української ментальності в загальноєвропейському контексті.

Варіанти

БУДНІ «КИЇВСЬКИХ АФІН»

ЖОДНА з подій духовного життя сьогоднішньої України не може зрівнятися з цією хвилиною. Відродження Києво-Могилянської академії покликане відновити вікові традиції наукової думки в Україні та повернути народові почуття людської і національної гідності.

Урочиста презентація Києво-Могилянської академії — лише пролог до становлення нового, міжнародного за статусом, навчального закладу. Тепер розпочинаються будні. Найперше, треба визначитися з варіантом організації навчального процесу. І тут небезпечна спокуса відновлювати академію структурно якомога ближчою до тодішньої, часів її розквіту на початку XVIII століття, або утворювати на її заповідній території звичайний університет.

Особливо викликають заперечення пропозиції розгорнути в новому навчальному закладі природничі кафедри. Хіба не ефективніше використати для цього базу Київського політехнічного інституту, відповідних факультетів Київського держуніверситету та інших вузів республіки? Навіщо розгортати лабораторії, які поглинуть левову частку виділених коштів та площ, та ще й у такому унікальному історичному закладі, перетворюючи його на ординарний технологічний коледж?

Досить штучно виглядає й спроба прив'язати чорнобильську проблему та й екологію взагалі до навчальних програм Києво-Могилянської академії. Знову ж таки, як на мене, доцільніше для цього використати хімічні, біологічні, радіофізичні факультети вже існуючих на Україні вузів, відкривши при них спеціалізацію з конкретних екологічних напрямів. До того ж, у нашій республіці є ряд науково-дослідних інститутів, які займаються саме цією проблематикою.

Поки що не зовсім зрозуміло, як здійснюватиметься набір спудеїв. Запропонований варіант — приймати друго-, третьокурсників, які прекрасно зарекомендували себе у вузах, де навчаються, навряд чи прийнятний. Думаю, що на Україні знайдеться не так вже й багато вищих навчальних закладів, які погодяться віддавати найкращих своїх студентів академії. Інша справа, коли б її вступниками ставали випускники інститутів та університетів. Як на мене, тут треба максимально використати престижність майбутнього навчального закладу.

Ще одна проблема — переселення Київського вищого військово-морського політичного училища. Це можна зробити в межах Подолу. Там же, на Контрактовій площі, майбутні педагоги-психологи військово-морського флоту могли б переселитися в цілком пристойні корпуси, які мало чим поступаються нинішнім.

Що ж студіюватимуть у академії новітні спудеї? Латинську, старогрецьку та інші європейські мови, вивчатимуть історію України, філософію, літературу, теологію і т. ін. Особливо ретельним має бути добір претендентів, які після закінчення звичайного вузу виявили інтерес до української культури.

Незалежній державі потрібні будуть високоосвічені дипломати і радники, які б добре знали мови, історію, культуру тих народів, де їм доведеться репрезентувати Україну. Крім того, потрібні свої американологи, канадологи, германологи тощо, які б добре орієнтувалися у світовій політиці, культурі, релігії, і могли б у будь-який час дати парламенту чи уряду України потрібну консультацію чи інформацію. Саме з такою метою існує, наприклад, Інститут США в Москві. Можливо, згодом до структури Києво-Могилянської академії влився б і Український інститут міжнародних відносин.

Відновлення незалежності України ставить на порядок денний і вивчення власної історії в значно ширших хронологічних межах. Незважаючи на повернення всього класичного доробку українських істориків, величезний археологічний матеріал, зібраний особливо у повоєнний час, дасть можливість академії побудувати концепцію безперервності української історії від Великої Скіфії до сучасної України. Для цього в новому вузі необхідно створити відсутні досі на Україні центри вивчення скіфосарматської культури, візантології, ассірології, балканістики, стародавніх культур Близького Сходу. Раніше українські вчені, по суті, були позбавлені такої можливості.

Проблема з проблем також — архітектурні «перли» довкола Києво-Могилянської академії. Безумовно, треба негайно знести гуртожиток військово-морського училища, збудований на місці Богоявленського собору та цвинтаря, де були поховані гетьман П. Сагайдачний, мандрівник В. Григорович-Барський та інші видатні сини України. Напівовальний корпус з класичним портиком, побудований на місці дзвіниці, очевидно, руйнувати немає потреби (хоч такі думки серед прихильників повної автентичності існують). Якраз у ньому разом із корпусом колишньої Духовної Академії можна попервах і розгорнути навчальний процес. Оскільки це старий академічний корпус, то він потребує реставрації, надалі ж його можна використовувати як музей. Колишні монастирські келії, зайняті нині лікарнею № 15 (до речі, в народного депутата І. Салія є намір переселити її в Пущу-Водицю), абсолютно не придатні для навчання. В них, як і пропонувалось у «Літературній Україні», на мій погляд, слід було б розгорнути музейну частину заповідного комплексу академії.

Відродити Києво-Могилянську академію — справа не з легких. І вкрай важливо не наламати тут дров. Будьмо ж мудрими, як наші предки — будівничі славетних «київських Афін».

Володимир ПЕТРУК, заступник голови Товариства української мови імені Т. Шевченка «Просвіта» Київського держуніверситету.

Під час презентації нового університету до мікрофона підійшов чоловік і щирою українською мовою сказав: «Даруємо Києво-Могилянській академії 10 мільйонів карбованців і просимо прийняти, як у старі добрі козацькі часи, весь наш концерн до Києво-Могилянського братства». Так у реєстрі новоствореного вузу з'явився спонсор № 1, і на очах почалось відновлення однієї з найдавніших традицій академії — громадського меценатства.

ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ У РЕКТОРСЬКОМУ АВТО

Меценати

Пізніше ми познайомились. Юрій Колесников, керівник концерну «Кримконтиненталь», представив свою фірму так:

— Наше підприємство займається газифікацією. Починали ми в 1987 році з невеличкої кооперативної організації, яка згодом розрослася в цілий концерн, що нині об'єднує в собі проектний інститут, понад десять будівельно-монтажних управлінь і завод по виготовленню парових котлів. Сьогодні це акціонерне товариство, 70 відсотків власності якого належить «Кримконтиненталю». Щоб мати уявлення про наші можливості й успіхи, скажу, що умова концерну така: замовник повинен мати бажання і гроші, а підрядник може виконати все. За останніх дев'ять місяців обсяг виконаних робіт становив 36 мільйонів карбованців.

Напевне, цікаво знати й те, що «Кримконтиненталь» виступив співвласником журналу «Пам'ятки України». І, окрім тих 10 мільйонів карбованців, купив для майбутнього ректора Києво-Могилянської академії ще й авто.

— Ви вкладаєте гроші в освіту, культуру, науку, отже, ви розбудовуєте Україну. Якщо буде незалежна Україна, буде незалежним бізнес. А незалежність бізнес — це незалежність вашої фірми. Тобто, навіть із цих міркувань меценатство вигідне?

— Це одне з моїх переконань. Річ у тому, що потрібно підносити рівень суспільства. Бо в суспільстві, в якому живемо нині, працювати дуже важко: всі заздрять, ненавидять, ставлять підніжки, підозрюють у непорядності... Тому маємо окультурювати, оцивілізовувати один одного.

— Яким вам бачиться новий Університет Києво-Могилянська академія?

— Оновлена академія має стати взірцем для вузів України. Вона, звичайно, не може залишатися такою, як за часів Петра Могили, Івана Мазепи, Григорія Сковороди. Однак, найголовніше, що має зберегтися: цей міжнародний вуз повинен готувати людей державних. Людей, які робитимуть і внутрішню, і зовнішню політику України.

Вела розмову Катерина БОРУШ.

P. S. Контактний телефон Університету Києво-Могилянська академія 229-02-49 (телефонувати від 14-ї до 18-ї год., крім суботи, неділі, понеділка).

Відкрито розрахунковий рахунок 700161909/2345233 в Українському інноваційному банку МФО 322249 для Університету Києво-Могилянська академія.

Учорашні

ПЛАЦ НА МОГИЛАХ

Складається враження, що в усі часи боротьби проти осквернення Києво-Могилянської академії найбільшим каменем спотикання було Київське вище військово-морське політичне училище, яке й досі займає частину споруд історичного комплексу. Яка ж позиція «подольських гардемаринів» нині, після прийняття офіційного рішення про відродження Університету Києво-Могилянська академія? З таким запитанням «Голос України» звернувся до заступника начальника училища з виховної роботи капітана 1-го рангу Євгена КРИГІНА.

— Ми вітаємо відродження Києво-Могилянської академії. Училище готове до будь-яких компромісів. На першому етапі становлення університету, тобто вже сьогодні, ми могли б віддати для його потреб дві споруди — другий і третій навчальні корпуси. Це питання вже погоджено з нашим командуванням у Москві і відповідні пропозиції надіслано як Голові Верховної Ради України Леоніду Кравчуку, так і міністру оборони республіки генерал-полковнику Костянтину Морозову. Але турбує дещо інше. Ці приміщення мають досить солідний вік, проте наше училище утримувало їх у доброму стані. Чи є на сьогоднішній день у виконавчої дирекції по відродженню Університету Києво-Могилянська академія достатньо коштів і сил, щоб одразу прийняти їх і пристосувати до навчання?

— Ви б запропонували дирекції свою допомогу і спільно вирішували б справу.

— Поки що ніяких пропозицій не надходило. Все — на рівні розмов.

— А як ви ставитесь до варіанту переселення військово-морського училища, скажімо, десь до берегів Чорного моря? І взагалі, чи не заважає вам те, що Київ — місто сухопутне, а училище — морське?

— Ми не тримаємося за місце, але ж знову таки — поки що ніяких рішень немає. А викинути курсантів просто так, на вулицю, також несправедливо. Що ж стосується сухопутного Києва, то так, на жаль, склалося і, напевне, зараз немає потреби досліджувати це. Загальновідомо, морське училище з'явилося на сухопутному Подолі за примхою Щербицького.

— Чи знають ваші курсанти про те, що плац, на якому вони щодня займаються стройовою підготовкою, побудовано на місці поховання найшановніших діячів Києво-Могилянської академії?

— Знають. Якщо нам історики і археологи покажуть, де є ці могили, ми їх облагородимо і будемо доглядати. Але, на жаль, ніхто досі не може точно вказати місце поховання Сагайдачного. Вся причина в тому, щоб науково довести це твердження. На жаль, у нас топчуть могили не тільки на плацу військово-морського училища...

Розмову вела Катерина КІНДРАСЬ.

Виробниче об'єднання «Електронмаш» пропонує:

Шановні споживачі нашої продукції, перелік електронно-обчислювальних машин нашого об'єднання поповнився новою маркою — СМ 1702. Всім, хто знайомий з попередніми моделями, немає потреби нагадувати про високу якість і низьку вартість наших виробів, але те, що пропонується сьогодні, — нове слово.

СМ 1702 — це 32-розрядна мікроЕОМ з віртуальною пам'яттю. Швидкість обробки інформації —. швидкодія — 4 мільйони коротких операцій за секунду;

— оперативна пам'ять 4—8 МБАЙТ;

— зовнішня пам'ять на жорстких магнітних дисках «Вінчестер» 166 МБ;

— операційна система з підтримкою віртуального адресного простору у 4 ГБАЙТ;

— системний інтерфейс МПІ;

— наявність НМЛ з бобінним носієм і в перспективі перехід на НМЛ типу «Картридж» ємкістю 95 МБАЙТ.

Конструктивно ЕОМ виконана у стійці з габаритами 560×200×720, маса 110—130 кг. Архітектура ЕОМ (аналог Mikrovax-II) характеризується потужним набором команд, великою кількістю типів даних, ефективними режимами адресації, сторінковою організацією пам'яті.

Наявність команд, що орієнтовані на реалізацію мов високого рівня, дозволяє одержувати компактніші програми, що збільшує продуктивність системи.

СМ 1702 є перш за все багатотермінальною системою для застосування: в енергетиці, на транспорті, в торгівлі, комунальному господарстві, гірничодобувній промисловості, банківській і комерційній діяльності, системі управління підприємствами, правоохоронних органах і т. ін.

* * *

Якщо ви придбали СМ 1702, то пропонуємо вам ще й програмне забезпечення, з яким переваги нашої мікроЕОМ стануть очевидними. До нього входять:

Операційні системи:

— багатофункціональна операційна система МІКРО МОС БП;

— багатофункціональна операційна система МОС ВП2 для СМ 1702;

— інструментальна система для розробки прикладних застосувань реального часу МІНІ МОС;

— мобільна операційна система (програмно сумісна з OCUNIX) ДЕМОС СМ 17027.

Системи програмування:

— ФОРТРАН, КОБОЛ, ПАСКАЛЬ, ПЛ/1, БЛІСС-32, БЕЙСІК, ПРОЛОГ, МОДУЛА-2, СІ.

Базове програмне забезпечення САПР на базі технічних засобів СМ 1702.

Програмні засоби управління базами даних:

1. Багатофункціональна система МІС СМ-2 у тому числі:

— ситема управління словниками даних СЛОВАРЬ-32;

— ситема управління базами даних СЕТЬ-32, версія 2;

— система управління екранними формами ЕКРАН;

— інтерактивний процесор запитів ФОБРІН-32, версія 2;

— система проектування й управління додатками — МУЛЬТИРАБ-2.

2. Комплексна автоматизована реляційна система КАРС-32 (ORACLE) чи КАРС-32, версія 2.

3. Реляційна СУБД ЛІНТЕР з набором інструментальних прикладних пакетів.

Мережні програмні засоби:

1. Систама програмного забезпечення для побудови розподільчих і локальних мереж типу ETHERNET—РЕЛОКС 1702.

2. Програмне забезпечення для побудови локальної мережі кільцевого типу «Орбіта» — ППП «ТЕРМІН».

Ті, хто вирішив придбати СМ 1702 з програмним забезпеченням, можуть звертатися на Київське ВО «Електронмаш» на адресу: 252180, КИЇВ-180, вул. Велика Окружна, 4.

Телетайп: 131062 КОСМОС.

Телекс: 131274 VELMA.

Телефакс: 474-12-82.

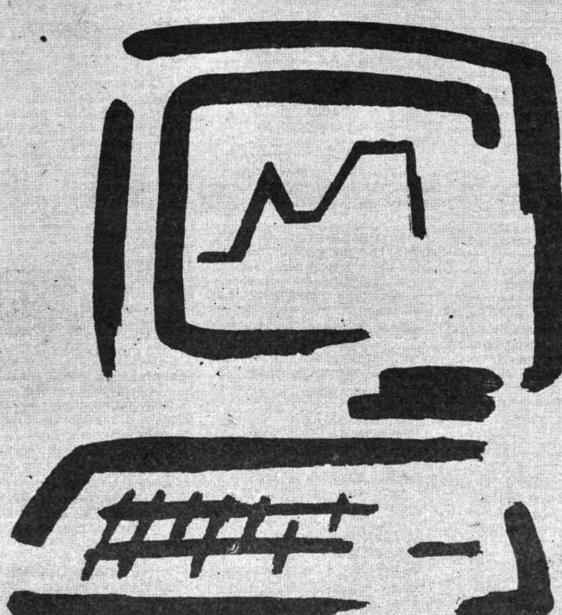
Телефони: відділ збуту 474-12-37, 475-92-24;

відділ маркетингу 475-43-00, 474-46-70; 475-98-18;

відділ НТІ 475-92-20;

відділ програмного маркетингу 474-13-60, 475-91-17.

Докладніше про продукцію ВО «Електронмаш» можна дізнатися на конференції: «Стан і перспективи розвитку обчислювальної техніки», яка відбудеться в об'єднанні з 10 по 13 грудня.

Футбол

УКРАЇНСЬКИЙ «ХЕТ-ТРИК»

Зіграно чергові матчі в третій відбірковій групі чемпіонату Європи з футболу. Італія — Норвегія — 1:1.

Кіпр — СРСР. 0:3 (0:1). Ларнака. 13 листопада. Суддя А. Уодл (Шотландія).

СРСР: Харін, Чернишов, Кульков, Цвейба, Галямін, Шалімов, Михайличенко, Канчельскіс, О. Кузнецов, Протасов (Мостовий), Коливанов (Юран).

Голи: Протасов (27), Юран (79), Канчельскіс (83).

Отже, збірна спільного економічного простору юридично оформила свою перемогу в турнірі і путівку на фінальну частину змагання, [illegible] нагадаю, пройде влітку [illegible]тупного року в Швеції.

У підсумку цього матчу мало хто сумнівався. Адже кіпрська команда за рівнем майстерності відповідає нашим командам колективів фізкультури. І швидше б острів Кіпр «причалив» до берегів Туреччини, ніж місцеві футболісти змогли б відібрати бодай очко у лідера підгрупи.

Утім, такий стан справ не завадив головному наставникові гостей Анатолію Бишовцеві в численних інтерв'ю заявити, що його підопічних чекає важкий іспит. Подібні твердження могли викликати лише посмішку. Але за того, щоб надати події ще більшої вагомості, збірну до середземноморської країни супроводжував сам пан Колосков — голова «всесоюзної» федерації.

Отже, ніяких несподіванок не сталося. Три «сухих» м'ячі побували у воротах господарів. І відзначилося українське тріо. Приємно, що представники України — Михайличенко, Канчельскіс, Юран, Цвейба, Протасов, Кузнецов — більша половина команди (додамо до цього, що і Бишовець — корінний киянин, все спортивне життя провів у київському «Динамо») — грали основні ролі. Взагалі і в цьому успіховії збірної (маю на увазі місце в шведському експресі) левова частка саме українського футболу, який, гадаю, вже незабаром дістане юридичну «вільну».

Саме наближення цього дня найбільше тривожить сьогодні панів Колоскових та їхнє оточення. Ось тому коментатор Центрального телебачення Володимир Перетурін у характерному тоні для своєї «демократичної контори» лив крокодилячі сльози, втративши відчуття реальності. З його вуст звучали наївні навіть для школяра-більшника тиради на кшталт: нас об'єднує дружба і братерство, ми повинні бути разом, як ото футболісти, мати спільну батьківщину СРСР. Велику увагу приділив коментатор і ролі червоного прапора в спортивних перемогах.

Одне слово, майбутні офіційні події, пов'язані з суверенізацією українського футболу, викликають сьогодні нестерпний зубний біль у панів, про яких ми вже згадували. Зрозуміло, що без українських «зірок» збірна комунальної квартири втратить лоск і зменшить потужність. А це, як ви здогадалися, призведе до того, що замість свіжої паляниці з маслом доведеться житнім сухарем перебиватися. Отакої...

А ситуація в третій відбірковій групі на сьогоднішній день така:

	І	В	Н	П	М	О
СРСР	8	5	3	0	13—2	13
Норвегія	8	3	3	2	9—5	9
Італія	7	2	4	1	10—5	8
Угорщина	8	2	4	2	10—9	8
Кіпр	7	0	0	7	2—23	0

Завершальний матч гратиметься 22 грудня. Італійці прийматимуть збірну Кіпру.

Того ж вечора було проведено ще ряд матчів в інших підгрупах. Збірна Польщі приймала команду Англії і протягом більшості часу вела перед — 1:0. Але за кілька хвилин до фінального свистка відомий англійський форвард Гаррі Лайнекер врятував свою команду від поразки — 1:1. Цієї нічиєї вистачило англійцям для здобуття перепустки до шведського фіналу.

Путівку на європейський футбольний фестиваль-92 здобули й спортсмени Югославії, які перегарли збірну Австрії на її полі — 2:0.

Ще кілька результатів: Туреччина — Ірландія — 1:3, Данія — Північна Ірландія — 2:2, Шотландія — Сан-Маріно — 4:0.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

БАСКЕТБОЛ. Збірна СРСР у московському спорткомплексі «Динамо» провела перший відбірковий матч чемпіонату Європи. Суперником господарів були баскетболісти Англії. У дуже важкій боротьбі перемогу здобула збірна СРСР — 77:74.

ФУТБОЛ. Нещодавно тренер іспанської «Барселони», з якою в груповому турнірі зустрічатиметься київське «Динамо», Йохан Кройфф відправився подивитися на гру свого сина, який виступає за юнацьку команду каталонського клубу. Не встиг нідерландець вийти зі своєї машини, як на нього напало кілька десятків «фанатів» одвічного суперника «Барселони» — клуба «Еспаньоль». На щастя, Кройфф не встиг відійти далеко від власного авто і сховався в ньому від нападників. Отож, слава Богові, він не постраждав, чого не можна сказати про його чотириколесного друга, який потребує капітального ремонту.

«МЕДЖИК» ЗМІНЮЄ РІШЕННЯ

На минулому тижні баскетбольний світ здригнувся від неприємної сенсації. Відомий майстер з «Лос-Анджелес лейкерс» «Меджик» (чарівник) Джонсон заявив, що він — вірусоносій СНІДу. А це значить, що король баскетболу змушений залишити великий спорт.

Це повідомлення шанувальники спорту в багатьох країнах сприйняли зі сльозами на очах. Але з-за океану надійшло нове повідомлення: Джонсон, незважаючи на недугу, вирішив усе ж виступати в складі олімпійської збірної США на Іграх у Барселоні-92. «Я хочу привезти звідти золоту олімпійську,— пояснив таке своє рішення «чарівник».— Мені вдалося все в баскетболі: велику кількість разів я був найкращим на чемпіонатах і університетських, і професіональних команд. Я володар усіх призів і трофеїв, які тільки існують в американському баскетболі, але... в мене немає олімпійської медалі. Тепер я хочу і цього дива. І якщо почуватимуся досить здоровим, обов'язково поїду до Берселони».

ПОНЕДІЛОК
18 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

16.00 УТН.
16.10 Для дітей. «Нові пригоди Кози-дерези». Вистава.
17.00 На допомогу школі. Музика і література.
17.30 Концерт духовної музики.
18.00 Прем'єра телефільму «Іларіон Свенціцький. В поході віків». «Укртелефільм».
18.30 С. Рахманінов. Концерт для фортепіано з оркестром.
19.00 УТН.
19.30 Хто ми... Громадсько-політичний відеотижневик. Частина 1.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Пісенний вернісаж-92.
21.20 Хто ми... Частина 2.
22.20 Вечірній вісник.
22.50 Дж. Гершвін. Симфонічна сюїта «Американець у Парижі».
23.10 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Футбольний огляд.
9.30 «КОАПП». Мультфільм. Фільми 13—16.
10.10 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». 1 серія. (Мексіка).
10.55 Народні казки і притчі різних країн. «Відьмині гроші».
11.00 Марафон-15.
12.00 ТСН.
12.10 Зірки світової оперної сцени.
13.10 «Боги, Гуру та інші». Документальний фільм.
14.10 Блокнот.
14.15 Телемікст.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 В гостях у Миколи Озерова.
15.35 «Поразка». Художній телефільм. 1 серія «Пошук правди».
17.05 Виступ лауреата телерадіоконкурсу «Голоси Росії» ансамблю «Радуниця».
17.20 «Росомаха і лисиця». Мультфільм.
17.30 Дитяча година (з уроком французької мови).
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 За законами ринку.
19.15 Мультфільми: «Мідної гори хазяйка», «Казка на колесах».
19.50 Світ захоплених. Домашній клуб звичайних майстрів.
20.05 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». 1 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Прем'єра у Великому.
22.10 Авторське телебачення.
23.55 ТСН.
0.10 Сміх крізь роки.
1.25 «Страховий агент». Художній телефільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 І УТ—2

7.00 Час ділових людей.
8.00 Гімнастика.
8.15 Італійська мова.
9.05 Мультфільми.
9.15 Мистецтво Центральної Азії.
9.50 Контакт-форум.
10.20 Бесіди про російську культуру. Передача 10.
11.00 Скаут, будь готовий!
11.30 Т. Ін. Ко.
12.00 Консиліум.
13.00 Концерт симфонічного оркестру і хору Балтійської музичної академії.
13.40 «Білий ведмідь». Документальний телефільм.
14.35 Московський балет на льоду.
15.30 Віче. Відеоповтор від 15. XI.
17.00 Україна театральна. М. Кропивницький «Дай серцю волю, заведе в неволю». Вистава Чернівецького музично-драматичного театру.*
19.30 Фільм-концерт «Осіннє золото».*
20.00 Вісті.
20.20 Вечірня казка.
20.35 П'яте колесо.
22.20 Телебіржа інформує.*
22.50 Українські пісні.*
23.00 Вісті.
23.20 Телефільм «І голос наш почує світ».*
0.10 Художній фільм із субтитрами «Я люблю тебе, квітко, квітко!».*

* Передачі II програми УТ.

ВІВТОРОК
19 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, «Скарбничка корисних порад», «Господині на замітку», «Мальовнича Україна», музика, погода).
8.45 УТН.
9.00 Музичний фільм «Гласом моїм».
10.00 Е. Максименко, В. Вількін. «Момента». Вистава.
11.30 Для дітей. Канал «Д».
13.00 Доброго вам здоров'я. Як почуваєте себе, любі жінки!
13.30 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.30 На допомогу школі. Українська література. І. Франко. «З вершин і низин».
17.00 Фільм-балет «Полум'яна Айседора».
17.35 За незалежність України. Інтерв'ю письменника Р. Чілачави.
18.20 Сонячне коло.
19.00 УТН.
19.30 Студія «1 грудня». Зустріч з кандидатом у Президенти України Л. Г. Лук'яненком.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Концерт класичної музики.
21.40 Художній фільм. «Москва сльозам не вірить». 1 серія.
22.45 Пісенний вернісаж-92.
23.05 Вечірній вісник.
23.35 Світ поезії. Олена Теліга.
23.55 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 Мультфільм.
9.15 Дитяча година (з уроком французької мови).
10.15 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». 2 серія.
10.55 Концерт.
11.30 Прем'єра документального телефільму «Операція на серці».
12.00 ТСН.
12.10 Сміх крізь роки.
13.25 Виступає ансамбль «Лад».
13.40 Блокнот.
13.45 Біржові новини.
14.00 Телемікст.
14.45 Комерційний вісник.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 Це було, було... І. Дунаєвський.
15.35 «Поразка». Художній телефільм. 2 серія «Напівправда».
17.00 Дитячий музичний клуб.
17.45 Разом з чемпіонами.
18.00 Шолом. Зустріч з ансамблем єврейської музики «Алія».
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Мультфільм.
19.00 Світ захоплених.
19.15 Прем'єра документального фільму «Серпень надії».
20.20 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». 2 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 З того боку рампи.
22.25 Акробатичний рок-н-рол.
23.25 ТСН.
23.40 Чому ти снишся мені.
0.20 Бесіди з єпископом В. Родзянком. Передача 21.
0.45 «Всі зірки». Кіноконцерт.
1.35 «Звіздар». Художній телефільм. 1 серія.

ПРОГРАМА УТ—2 І ЦТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Мультфільм.
8.25 Французька мова. 1 рік.
8.55 Французька мова. 2 рік.
9.25 Діалог з комп'ютером.
10.00 Чемпіонат світу з боксу.
13.00 Концерт Д. Браун (США)
14.15 Ритмічна гімнастика.
14.45 Й. Гайдн. Меса ре мінор
17.00 Виступає ансамбль «Орнамент».
17.15 Клуб мандрівників.
18.15 Підприємництво і традиції.
18.30 Діалог з комп'ютером.
19.00 Парламентський вісник Росії.
19.15 Київська панорама.*
19.45 Інструментальна музика.*
20.00 Вісті.
20.20 Вечірня казка.
20.35 Художній фільм «Золоте весілля».*
22.15 Спадщина. Пам'ятки Київщини.*
23.00 Вісті.
23.20 Київський сувенір. На III Міжнародному фестивалі бального танцю.*
0.20 Науково-популярний фільм «Сказання про рись».*

СЕРЕДА
20 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, спортивний огляд, «Візит до лікаря», «Майстри гумору», музика, погода).
8.45 УТН.
9.00 Студія «1 грудня». Зустріч з кандидатом у Президенти України Л. Г. Лук'яненком.
10.15 Науково-популярний фільм «Древо роду».
10.35 Шкільний екран 7 кл. Фізика. Про тяжіння та вагу тіла.
10.55 Д. Шостакович. Шоста симфонія.
11.40 Шкільний екран. 9 кл. Російська література. О. Грибоєдов. Сторінки життя і творчості.
12.15 Художній фільм «Осінній марафон».
13.45 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Співає «Пролісок».
16.40 Живе слово. У земляків-полтавців.
17.25 Художня панорама. Живописець Михайло Ткаченко.
18.00 Телефільм «Матір людська».
18.30 Народні таланти.
19.00 УТН.
19.30 Театр і час. Зустріч з актрисою Київського театру драми і комедії Л. Лимар.
20.30 Реклама.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
21.15 Пісенний вернісаж-92.
21.35 Художній фільм «Москва сльозам не вірить». 2 серія.
22.55 Вечірній вісник.
23.25 Любителям гітари. Грає Р. Еверс (Німеччина).
0.00 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.00 «Аліса у Задзеркаллі».
9.30 Дитячий музичний клуб.
10.15 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». 3 серія.
11.00 Циркова програма.
12.00 ТСН.
12.10 Дерев'яні чоловічки художника Жигальцева.
12.30 З того боку рампи.
13.15 ІТПО «Айстра» представляє.
13.45 Біржовий пілот.
14.00 Партнер.
14.30 Економічне агентство.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 Сьогодні і тоді...
15.45 «Поразка». Художній телефільм. 3 серія «Правда і напівправда».
17.10 Мультфільм.
17.30 Дитяча година.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Планета.
19.15 Фулл-контакт карате і кікбоксінг. Міжнародний турнір.
20.00 Світ захоплених. Авто.
20.15 «Багаті теж плачуть». 3 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Зустріч з письменником Ф. Іскандером.
22.55 Художній телефільм «Вистава на задану тему».
23.35 ТСН.
23.50 Кінопанорама.
1.05 Йоган Себастьян Бах. Етапи його життя. Фільм 2.
2.05 «Звіздар». Художній телефільм. 2 серія.

ПРОГРАМА ЦТ—2 І УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Мультфільм.
8.25 Німецька мова. 1 рік.
8.55 Німецька мова. 2 рік.
9.25 Школа менеджерів.
10.00 Чемпіонат світу з боксу.
13.00 О. С. Пушкін. «Пікова дама».
14.25 «Репортаж на краю безодні».
15.15 Виступ ансамблю танцю Дагестану «Лезгинка».
17.00 Романси Г. Свиридова.
17.35 Школа менеджерів.
18.05 Новини релігійного життя.
18.40 Кримінальні вісті.
19.00 Прошу слова.
19.15 Київська панорама.*
19.45 Пісенне намисто.*
20.00 Вісті.
20.20 Вечірня казка.
20.35 Палання дивних кольорів*.
21.35 Програма Філа Донахью.
22.25 На сесії Верховної Ради РРФСР.
23.00 Вісті.
23.20 Незабутні. Іван Ле.*
0.10 Українська симфонічна музика.*

ЧЕТВЕР
21 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, «Наша вітальня», «Сніданок нашвидкоруч», «Твоє хобі», «Гострі кути сімейного кола», музика, погода).
8.45 УТН.
9.00 Концерт фортепіанної музики.
9.55 Документальний телефільм «Симиренки».
10.40 Театральні зустрічі. Відродження української театральної культури на Донеччині.
11.40 Шкільний екран. 9 кл. Українська література. І. Котляревський. «Енеїда».
12.10 Художній фільм «Москва сльозам не вірить». 1 серія.
13.15 УТН.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Веселка.
16.40 Республіканська фізико-математична школа. Як розв'язувати контрольні задачі з фізики.
17.10 Музичний фільм «Георге Мустя».
17.50 Телефільм «Крик птаха».
18.30 Співає вокальний дует М. Зубанич та О. Ільницька.
19.00 УТН.
19.30 Студія «1 грудня». Зустріч з кандидатом у Президенти України Л. І. Табурянським.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Пісенний вернісаж-92.
21.20 У. Шекспір «Гамлет». Вистава Запорізького музично-драматичного театру імені М. Щорса.
23.45 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.05 Мультфільм.
9.25 Дитяча година (з уроком англійської мови).
10.25 «Багаті теж плачуть». 4 серія.
11.10 Всі зірки. Кіноконцерт.
12.00 ТСН.
12.10 За зведеннями МВС.
12.25 Зустріч з письменником Ф. Іскандером.
13.40 Економічне агентство.
14.10 Блокнот.
14.15 Телемікст.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 Мультфільм для дорослих.
15.35 «Поразка». Художній телефільм. 4 серія «Дотик до істини».
17.00 Прем'єра документального телефільму «Коли-небудь ми будемо щасливі...».
17.30 Світ захоплених.
17.45 Екологія. Суспільство. Людина.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 За зведеннями МВС.
19.00 ...До шістнадцяти і старші.
19.45 Недипломатичні бесіди.
20.15 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть». 4 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Запрошення до музики.
23.45 Ангажемент «Театр плюс».
0.45 Бесіди з єпископом В. Родзянком. Передача 22.
1.15 Документальний телефільм про життя і творчість М. Цвєтаєвої.
2.15 «Звіздар». Художній телефільм. 3 серія.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Іспанська мова. 1 рік.
8.45 Іспанська мова. 2 рік.
9.15 Російська мова.
9.45 «Італійці в Росії. Два місяці по тому».
10.15 Авторські програми Т. Шах-Азізової. А. Чехов. «Чайка».
11.00 Біла ворона.
12.00 Мультфільми.
12.15 «К-2» представляє: Абзац.
13.00 Кубанське весілля.
13.35 Східний Сибір. Кіножурнал.
13.45 Ритмічна гімнастика.
14.15 «М. І. Глінка. Романси».
17.00 Розминка для ерудитів.
17.30 Російська мова.
18.00 Документальний фільм.
19.00 Парламентський вісник Росії.
19.15 Київська панорама.*
19.45 Фільм-концерт «Відлуння».*
20.00 Вісті.
20.20 Вечірня казка.
20.35 П'яте колесо.
22.25 Танцює народна артистка СРСР Т. Таякіна.*
23.00 Вісті.
23.20 Фільм-опера «Спокута».*

П'ЯТНИЦЯ
22 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Відеоблок «Ранкова мозаїка» (гімнастика, мультфільм, «В саду, в городі», «Разом одна сім'я», музика, погода).
8.45 УТН.
9.00 Студія «1 грудня». Зустріч з кандидатом у Президенти України Л. І. Табурянським.
10.15 Концерт оркестру народних інструментів.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки. Алгоритми роботи з величинами.
11.05 Фільм-концерт «Вогнище».
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Історія України. Запорізька Січ. Її адміністративно-політичний устрій.
12.10 Художній фільм «Москва сльозам не вірить». 2 серія.
13.30 УТН.
16.00 УРОЧИСТЕ ЗАСІДАННЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ, ПРИСВЯЧЕНЕ 125-РІЧЧЮ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М. С. ГРУШЕВСЬКОГО. СВЯТКОВИЙ КОНЦЕРТ.
19.00 УТН.
19.30 Золоті ворота. У почині було слово...
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Пісенний вернісаж-92.
21.20 Фільм-концерт «Ой, ішли хлопці з ярмарку».
21.40 Віче.
23.10 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 «Ранок».
9.10 «Король і диня». Мультфільм.
9.25 Разом з чемпіонами.
9.40 ...До шістнадцяти і старші.
10.15 Запрошення до музики.
12.00 ТСН.
12.10 Ангажемент «Театр плюс».
13.15 Мультфільми.
13.40 Бридж. Телебіржа.
14.10 Інновація.
14.25 Блокнот.
14.35 Біржові новини.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 Звучать спогади...
16.05 «Залізний дощ». Художній телефільм.
17.10 «Бременські музиканти».
17.30 Образ.
18.30 ТСН. Міжнародний випуск.
18.45 Поезія. Нізамі.
19.05 Людина і закон.
19.50 Прем'єра художнього телефільму «Кешка і спецназ».
20.05 «ВіД» представляє: «Поле чудес».
21.00 Інформаційна програма.
21.40 «ВіД» представляє. У перерві — ТСН.
1.10 «Здрастуйте, я ваша тьотя». Художній телефільм.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

7.00 Час ділової людини.
8.00 Гімнастика.
8.15 Англійська мова. 1 рік.
8.45 Англійська мова. Сімейний альбом США.
9.15 Розминка для ерудитів.
9.45 Г. Гендель. Концерто-гроссо ля мажор.
10.00 Світ грошей Адама Сміта.
10.45 Дует для трьох. Пам'яті Л. Сухаревської.
11.30 Чемпіонат світу з боксу. Трансляція з Австралії.
12.15 Благодійний концерт за участю Ліни Мкртчян.
13.30 Театр Саші Чорного. Душа без штанів.
14.30 «Син Вітчизни». Документальний телефільм про російського вченого М. Ломоносова.
15.00 З тобою, Росіє! Концерт Державного академічного російського народного хору ім. Пятницького.
16.00 Світ, в якому ми живемо. Фільми режисера В. Гладишева «Літав ведмідь по піднебессю».
17.30 Великобританія сьогодні. Науково-пізнавальна програма.
18.00 Зупинись, мить! Японська фотографія.
18.20 Київська панорама*.
19.00 Футбол. «Динамо» (Київ) — «Динамо» (Мінськ)*.
21.00 Документальні телефільми*.
21.25 Музичний глобус*.
22.25 На сесії Верховної Ради РРФСР.
23.00 Вісті.
23.20 Художній фільм «Тіні забутих предків».*
0.55 Естрадний концерт*.

СУБОТА
23 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 З концертів фестивалю «Віртуози». Грає камерний оркестр під керуванням Ю. Башмета.
9.15 Новини.
9.30 Грає ансамбль «Камерата Тавріка».
9.40 О. Горін. «Поминальна молитва». Вистава Черкаського українського драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка.
12.45 УТН.
13.00 Доброго вам здоров'я. Харківський неврологічний центр.
13.30 Пісенний вернісаж-92.
13.50 Художній фільм для дітей «Академія пана Ляпки». 1 та 2 серії.
16.25 Зустріч для вас. Бесіда з генеральним директором виробничого об'єднання «АвтоЗаз» С. І. Кравчуком.
17.25 «Краса врятує світ». До 170-річчя від дня народження Ф. Достоєвського.
18.15 Концерт II Міжнародного фестивалю української музики.
19.00 УТН.
19.30 Телетурнір «Сонячні кларнети». Самодіяльні художні колективи Вінницької області.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Звучить старовинний романс.
21.40 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.40 Вечірній вісник.
0.10 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

6.30 Мультфільми для дорослих
7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Суботній ранок ділової людини.
8.30 ТСН.
8.40 Мультфільм.
8.50 Очевидне — неймовірне.
9.35 Здоров'я.
10.05 У світі тварин.
10.50 Ранкова розважальна програма.
11.20 Екологічна хроніка.
11.35 «Бурда моден» пропонує...
12.05 Фільм режисера С. Колосова «Мати Марія».
13.35 Міжнародний фольклорний фестиваль у Кельні.
14.15 Це ви можете.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 Сергій Аксаков.
15.55 Мультфільми.
16.20 Чудовий град Москов. Фільм 5.
16.50 Художній фільм «Партійний квиток».
19.05 «Бджола Майя». 21 серія.
19.30 Пісня-91.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 «Остання осінь». 1 серія.
23.05 «Кохання з першого погляду». День перший.
23.45 ТСН.
0.05 2 серія художнього телефільму «Остання осінь».
1.20 «Спогади про «Коров'ячий марш».

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 Гімнастика.
8.15 Фольклорна програма.
8.30 Мультфільми.
9.15 Фестиваль клоунів.
10.00 В. Дозорцев. «Сніданок з невідомим». Вистава
12.30 Музичний фільм «А. Солов'яненко на сцені і поза сценою».*
13.20 Телефільм «Яворівська забава».*
13.30 Відеоканал «Плюс одинадцять».
15.30 Ляси.
15.55 Російські меценати Бахрушини.
16.15 Музична програма.
16.50 Петербурзькі могікани.
17.20 Документальний фільм.
17.30 Музичні вечори у Курганові.
18.10 Політвідділ.
18.55 Парламентський вісник Росії.
19.10 Познер і Донахью.
20.00 Вісті.
20.20 Вечірня казка.
20.35 Київська панорама.*
21.05 Музичний фільм «Русалчин тиждень».*
22.00 Кримінальний канал.
23.00 Вісті.
23.20 Художній телефільм «Милі бестії».*
0.40 «Браво, Фігаро!». Балет на музику Дж. Россіні.*

НЕДІЛЯ
24 ЛИСТОПАДА

ПРОГРАМА УТ—1

7.30 Ритмічна гімнастика.
7.50 На хвилі дружби. Виступає Московський камерний хор.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 УТН.
9.45 Телефільм «Прогулянки по Києву».
10.00 Пісенний вернісаж-92.
10.20 Мультфільм «Кицька, яка гуляла, як собі знала».
11.30 Естрадний концерт.
12.45 УТН.
13.00 Канал «Д».
14.30 Село і люди.
15.15 Ви нам писали. Музична програма за листами глядачів.
16.00 Служба солдатська.
17.00 В країні Мультляндії.
17.55 Український родослав. Теленарис.
18.20 Телеспортарена.
19.00 УТН.
19.30 «Пломінь». Клуб української пісні.
20.50 На добраніч, діти!
21.00 Українська біржа повідомляє, пропонує, рекомендує.
21.15 Над рівнем моря. Спортивна програма.
21.40 Художній фільм «Камінна душа».
23.20 Вечірній вісник.
23.50 Фільм-концерт «Добрий вечір, сусідонько».
0.10 УТН.

ПРОГРАМА ЦТ—1

8.00 Ритмічна гімнастика.
8.30 ТСН.
8.45 Тираж «Спортлото».
9.00 Наш сад.
9.15 З ранку раненько.
10.00 На службі Вітчизні.
10.45 Ранкова зірка.
11.45 Клуб мандрівників.
12.45 Сільська година.
13.45 Що значать ваші імена! Розважальна програма. Випуск 3.
15.00 ТСН (з сурдоперекладом).
15.15 Діалог у прямому ефірі.
16.00 Телешоу 50×50.
17.25 Міжнародна панорама.
18.10 Уолт Дісней представляє...
19.00 Маленький концерт.
19.15 Народні казки і притчі різних країн.
19.20 КТБ-1 і канал Франс Інтернаціональ представляють художній фільм «Фантомас». 1 серія.
21.00 Інформаційна програма.
21.40 Патрісія Каас. Сцени з життя.
22.35 «Кохання з першого погляду». День другий.
23.15 Телевізійний спортивний вечір. У перерві — 23.50 ТСН.
1.00 ІТПО «Айстра» представляє: Фонд проти фонду. Історія однієї колекції.
1.45 Концерт ансамблю російських народних інструментів.

ПРОГРАМА ЦТ—2 і УТ—2

8.00 На зарядку ставай!
8.15 Документальний фільм.
8.30 Джаз-тайм.
9.30 Фестиваль клоунів.
10.00 Радянсько - американська програма з проблем алкоголізму. Художній фільм «Мене звати Білл». (США).
12.20 Озирнись. Спогади у Царському Селі.
13.10 Вікно.
13.40 Новини релігійного життя.
14.40 Паралелі.
15.10 СКВ.
15.20 «Піросмані, Піросмані...».
17.00 Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл» — «Динамо» (Мінськ).*
19.15 Циркова програма.*
20.00 Вісті.
20.20 Вечірня казка.
20.35 «Друга російська революція».
21.25 Телебіржа інформує.*
22.00 «К-2» представляє.
22.55 Реклама.
23.00 Вісті.
23.20 Художній фільм «За двома зайцями».*
0.35 Документальний фільм із субтитрами «Лінія долі».*

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора

Олександр БІЛИК
заступник головного редактора

Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України

Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури

Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора

Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора

Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі

Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Член редколегії — Володимир Краснодемський.

Чергові редактори — Наталя Дзюбенко. Костянтин Паришкура.

Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.

Випусковий — Леонід Клюско.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Валентина Восколович, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.

Верстальники: Тетяна Балюк, Ольга Яценко, Алла Буднікова, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» проспект Перемоги, 50. 252047, Київ 47.

Індекс 60955.

Тираж 158.700

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 0315221.